

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslaste, izjave, reklame, preklicji petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, L nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisano in sadotno frankovano.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1.25 D
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ valja v Ljubljani in po pošti:
V Jugoslaviji: celoletno naprej plačan . D 120—
polletno 60—
3 mesečno 30—
1 10—
V inozemstvu: celoletno D 216—
polletno 108—
3 mesečno 54—
1 18—
Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

V smislu § 17. družbenih pravil
se sklicuje

občni zbor delniške družbe Narodne tiskarne

v petek, 16. junija 1922
ob 17. uri
v uredniške prostore, Knaflova ul. 5.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo upravnega odbora o poslovanju leta 1921 in predložitev letne bilance za dan 31. decembra 1921.
3. Poročilo nadzorstvenega odbora in podelitev absolutorija.
4. Predlogi upravnega odbora glede razdelitve čistega dobička.
5. Volitev upravnega odbora.
6. Volitev nadzorstvenega odbora.
7. Posamezni nasveti.

Opomba: § 16. družbenih pravil: Kdor hoče na občnem zboru glasovati, mora svojo delnico vsaj pet dni pred obnim zborom vložiti v družbeno blagajnico.

Upravni odbor
Narodne tiskarne.

IZ DEMOKRATSKEGA KLUBA.

— Beograd, 14. junija. (Izv.) Demokratiški parlamentarni klub je imel včeraj popoldne daljšo sejo. V prvi vrsti je bila debata o vladni politiki, dalje o načrtu volilnega zakona, kakor ga je izdelala vlada. Nekateri demokratiški poslanci so zahtevali, da naj vlada zasleduje intenzivnejše parlamentarno delo, nekateri pa so kritizirali sedanjost vladno notranjo politiko. Naglašali so, da se demokratiški klub, zvezan z radikalci, oddaljuje od svojih programatičnih načel. Demokratiški ministri so odgovarjali na posamna vprašanja.

Iz neobjavljenih pisem.

(V spomin desetletnice A. Aškercovega pogreba.

Naj pride nad mene kar hoče — vztrajal bom na trnjevnem potu, dokler mi bodo dopuščale moči dušne in telesne. Ne vem, kaj me še vse čaka. Samo to vem, da trpim veliko — veliko več, nego marsikateri rojak moj. Neugodnejših razmer, nego so razmere, v katere me je sunila usoda, ne moreš si lahko misliti. Pa zaradi tega ne obupavam, nego nosim glavo kolikor se da pokonci, in humor mi, hvala Bogu, tudi še ni čisto usahnul . . .

Kar mi pišeš o moji knjižnici, je lažsko zame. Mogoče je, da so drugi s Teboj vred bolj zadovoljni z mojimi pozicijami, nego jaz sam, ki čutim dobro, česa jim še vsega manjka.

Socializem je samo naravni posledek nenaravnih socialnih t. j. gospodarskih razmer. Tako, kakor je sedaj, ne more vse ostati. In če bi socializem ne imel drugih zaslug, ima brez dvoma to zaslug, da brezobzirno razkriva krivice, ki se gode nižjim slojem, da razkriva gnulobo v današnji krščanski družbi ter si upa najbolj naravnost govoriti. In socialistični poslanci bodo prave ščuke, ki bodo dramili in letargije druge, filistrske poslance.

Veseli me, da simpatizuješ s novo strujoj v naši literaturi. Prikazujejo se nekateri sijajni talenti v prozi in verzih.

Jauno pismo

g. dr. Vekoslavu Kukovcu,
ministru n. r. narodnemu poslancu
i. t. d. v Celju.

Gospod minister! V »Jutru« me pozivljate na javno diskusijo. Ne vem, je li ta Vaša poteza — stvari na ljubo — posebno spretna. Zakaj težko je ustaviti kamen, ki ga sprožiš na poševni ravnini. Zdi se mi, da Vas je nekam zapustila Vaša politična kontenanca.

Seveda, na Vaš apel ne morem molčati. Tudi ne smem molčati, ker bi se moj molk lahko razložil tolmari. Saj nekšen odgovor na svoj članek v »Jutru« ste menda nameravali doseči. Dovolite mi pa, da Vas opozorim, da je ta moj odgovor jako zmeren in vzdržan — naši stranki na ljubo.

Kaj hočete pravzaprav reči s svojim člankom, oprostite mi, ni prav jasno. Ampak nepoučen človek bi sodil, da hočete očitati, da smo jaz, dr. Triller in drugi — dra. Ivana Tavčarja milostno izpuščate — v zaradi zasnovali zadnjo »afero«, da bi zamenjali one tri jasne zvezde, ki se svetijo na jugoslovanskem nebu. Ta očitek je tembolj neokusen, ker ste bili dobili priliko, da ste se prav na viru poučili, kako je prišlo do »spočetja« »afere«. Tudi v seji načelstva sem Vam pojasnil, da je bilo poročilo ga. ravnatelja Kamenarovića, ki ga do danes nimam časti osebno poznati, obelodanieno v »Slovenskem Narodu«, za me — fait accompli. Sicer pa, mislite si, g. minister, da bi bila stvar manj strašna, ako bi poročilo ugledalo luč sveta najprej v drugih časopisih in potem šele v »Slov. Narodu«? Ali bi ne bila celo gorša, ako bi ga »Sl. Narod« ne objavil ter ga zamolčal?

Gospod minister, uvažujte do brohotno besedo, naj Vam zadošča to pojasnilo. Vi veste, da sem bil po žrtvovalen in nesebičen strankar. Res je, da nisem uganjal toliko »pozitivne« politike, kakor drugi, ki so si dali v to štirindvajset ur časa na dan. Nisem mogel, ker nisem v takih razmerah. Ne sravnjem se tega povedati. Toda sledil sem vsakemu pozivu stranke. Hodil sem na shode

Na poti sem jim, in reklo se mi je, da med menoj in katoličanko je »prepad«, ki se premostiti ne da. Utegne biti nekaj resnice na tem. Toda jaz nisem kriv, če mi taki ljudje, ki so tako trdno verjeli v Tasilovega fraimaurerskega hudiča Bitru, ki so pošiljali izmišljeni miss Vaughanovi blagoslove iz Rima, ne imenujejo posebno. Jezus iz Nazareta pa bi gotovo imel potrpljenje z menoj; z njim bi mogel lahko izhajati.

Slovenska univerza v Ljubljani je postala aktualna. Važno je, da so vse stranke zanjo. Seveda bo morala po mojem mnenju imeti na tej univerzi srbobrovaščina odlično in važno ulogo kot učni jezik, ker se mi sami brez ostalih Jugoslovenov ne moremo ubraniti germanske povodnji. (1. marca 1898!)

Jezus sem na vsem svetu samo na enega človeka, namreč na — samega sebe, ker sem bil do sedaj tako presneto malo praktičen.

Duh in telo sta jedno. Fiziologija in psihologija sta neločljivi. Monizem je edino pametna in racionalna filozofija.

Narod, ki mu ni mar za duševno svobodo, si tudi nikdar ne pridobi narodne in politične svobode, ker je sploh vreden ni. Ubogo ljudstvo, ki verjame najbolj tistim, ki ga izkoriščajo za svoje ultramontanske namene! Sed mundus vult decipi!

Redka ovetlica je med nami prijateljstvo. Mesto nje so bohotno razširja strupeni plovci, kakor na primer in-

in sestanke, deloval publicistično v korist našim lepim idejam, zamudil nisem menda niti ene seje strankinega načelstva, kot prvi podpredsednik stranke interveniral pri oblastvih, kadarkoli me je v to pozvalo načelstvo ali na naprosil pristaj stranke. Vse to delo sem opravljal vzlic temu, da je ves moj prosti in malone neprosti čas posvečen javnosti. Sedim, da jih ni mnogo, ki bi toliko žrtvovali. In to na polju, ki je mnogo rodovitnejše, nego naše politično strnišče, ki ustvarja, v resnici ustvarja, dejanske dobrine našemu narodu in njegovi državi, na polju kulturnem. In kdo bi tajil, da te dobrine na koncu koncev niso visokega političnega pomena?

Dal sem stranki na razpolago svojo firmo in to tudi v najkritičnejših časih. Vzdržal sem na svojem mestu kot prvi podpredsednik stranke vzlic temu, da sem dobro čutil in vedel, da sem le senca tega pod-

predsednika — vse stvari in stranki na ljubo. Kril sem s svojo osebo marsikako »nerodnost« ter šel v svoji lojalnosti do skrajnih meja potrpežljivosti. Zadnjega v javnosti iznešenega dokaza o neiskrenosti in nelojalnosti z »nasprotno« strani — sit venia verba, ker sem trenutno za pravi izraz v zadregi — pa nisem mogel in smel prezreti. To je bil glavni moj nagib, da sem odločil častno mesto strankinega prvega podpredsednika in mesto v načelstvu stranke.

Vse to in še več sem Vam bil razložil na seji načelstva stranke. S takratnim mojim odgovorom se gospod minister očitno niste zadovoljili in pozvali ste me na odgovor v časopisu. Evo ga! Moja krivda ni, da je prišel v javnost.

Izvolite, g. minister, vzprejeti izraze mojega osebitega spoštovanja

Dr. Vladimir Ravnhar.

Prošnja.

Podpisani se obračajo tem pomotom na vso slovensko javnost, na denarne zavode in občine vse Slovenije s prošnjo, da prisostijo na pomoč medicinski fakulteti v Ljubljani in ji omogočijo dograditi anatomsko-fiziološki inštitut.

Že pred dvema letoma je pričela fakulteta z zgradbo, ki naj bi napravila konec razmeram, s katerimi se ima borila fakulteta že tri leta v ozkih prostorih deželne prosekture, ki je dala v prvi sili zavetje trem medicinskim inštitutom. V pojasnilo teh obupnih razmer navajamo samo delstvo, da razpolaga fakulteta samo z enim prostorom za dijake, ki služi obenem kot predavalnica in kot sekcija dvorana. V tem razmeroma majhnem prostoru se predava vsako dopoldne od pol 8. naprej, popoldne pa secira v istem prostoru 30 do 40 medicincev. Tu se vrše rigorozni izpiti in predavanja iz sodne medicine za juriste in iz somatologije za filozofe. Fakulteta nima prostora za številne preparate, za knjižnico in za druga učila, dragi aparati leže nad leto dni v zabojih, mikroskopične vaj se vrše na ozkem hodniku, vse po-

slopie je do skrajnosti prenapolnjeno; — v neposredni bližini pa stoji nova zgradba v vrednosti več milijonov, ki je že zdavna pod streho, ki pa se vsled pomanjkanja denarnih sredstev ne more izročiti svojemu namenu. Že od konca meseca marca t. l. počiva vse notranje delo v novem poslopiju in bo glede na skrajno skrcene postavke univerzitetnega proračuna skoraj gotovo počivalo tudi v bodoče, če ne prisostijo slovenska javnost fakulteti, ki vrši tudi v teh težkih razmerah v polnem obsegu svojo dolžnost, na pomoč. Vsi poizkusi fakultete dobiti potrebne državne kredite, so ostali do sedaj brezuspešni.

Blagohotni prispevki naj se blagovoljno pošljo Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 10. junija 1922.

Zvonimir Bernot, Anton Brandtner, Ivan Deržić, Andrej Kalan, dr. Vekoslav Kukovec, dr. Danilo Majaron, dr. Ljudevit Perić, dr. Anton Korošec, dr. Ivan Tavčar st., dr. Karel Triller, dr. Karel Verstovšek.

Louisa de la Ramée (Onida):

Kneginja Vjera.

Roman.

Preoblekel se je, kakor hitro je mogel in je hitel v svoj voz. Bila je šele polnoč in imel je pred seboj še vse zabave Pariza. Toda ni se mu hotelo zabavati se. Še en tak glas iz njegovega grla in Pariz — oni Pariz, ki mu je danes še viharno ploskal, ga jutri izžviža. Odpeljal se je v svoje stanovanje v Martigny in je odločil kočijaža.

»Kakšna počast!« je sikal skozi zobe.

Mislil je na Žurova. Sesel se je na stol in je razmišljal.

»In če pomislim, da me je pogled nanjo tako razburil, da sem napačno intoniral, jaz Corrèze, napačno intoniral!«

XIV.

V portalu velikega Žurovega hotela je držal Švicar v škrlatasto rdeči livreji dolgo palico z zlatim jabolkom v roki. To je bil vnani znak, da je gospoda v mestu.

Hotel Žurovih je bil že od nekdanj priljubljeno zbirališče pariške High-life, nekaka nevtralna družbena tla, kjer je bila politika izobčena, kjer sta občevala neprisliljeno bonapartizem poleg legitimizma in so se orleanistični principi zabavali z generali republikane. Hotel Žurovih je bil od nekdanj sijajna hiša, četudi ne strogo ekskluzivna. Pariz pa je kmalu spoznal, da pod gospodstvom nove mlade kneginje pri Žurovih ni več tako veselo kot je bilo včasih.

Iz češkoslovaške.

11. junija.

Trenotki sreče in radosti, v katerih je bratski narod jugoslovanski in romunski z vriskom pozdravljali svoje kraljevske poročence, so odmevali mogočno tudi pri nas. Na dan poroke kralja Aleksandra je priredila češkoslovaška — jugoslovanska Liga skupno s češko — romunskim društvom svečano manifestacijo, ki ni služila samo za častitanje, marveč je bila tudi znaten politični čin, vsebujoč soproščanje vseh treh držav Centralnega sporazuma. Ob številni udeležbi vladnih zastopnikov, prijateljskih držav in političnih krogov je otvoril slavnost predsednik Lige, starosta glavnega mesta Prage, dr. Baxa, ki je naglašal politični pomen poroke kralja Aleksandra za Centralni sporazum in izrekel srčne častitke k poroki. Za češkoslovensko društvo je storil to profesor dr. Jarnik in senator opat Zavoral, za čsl.vlado minister N. O. Udržal. Sledile so izjave romunskega poslanika Hlota in poslanika kraljevstva SHS dr. Vošnjaka, ki se je zahvalil vladi in češkoslovaškemu narodu za izražene simpatije, spominjal se za slugu prezidenta Masaryka in izrekel nado, da bosta tudi nadalje oboja naša naroda skupno z romunskim enodušno sodelovala. Imenoma delegatov Lige narodov in sicer romunskih, jugoslovanskih, češkoslovaških, poljskih, grških in ruskih, katere so podpirali tudi delegatje Francije, je častital prof. dr. Mareš. Pri slavnosti je sodeloval praški pevski zbor »Smetana«, ki je prednašal narodne himne in slavnostne zборе.

V notranji politični situaciji stoje v ospredju zanimanja izvršilne narredbe k jezikovnemu zakonu. Kateri je bil izdan že pred dvema letoma. Z izdajo jezikovnih naredb se je odlašalo radi nepotrebnega oziranja na Nemce, čeprav se dobro čuti, da so skrajno potrebni. Zakon sam, temeljito sestavljen, respektira manjšine popolnoma prav in jim daje še več, nego jim jamčijo mirovne pogodbe, je predmet stalnih napadov s strani Nemcev, ki zahtevajo, da bi uživali tudi tam, kjer imajo samo neznatne

Markiza Sonnaz je dejala Sergiju Žurovu:

»Mislim, da ste se poročili s svetnico, knez! Ali se zna vaša gospa sploh smehljati, stari prijatelj? Ali razume šalo? Nič več se ne počutimo pri vas tako dobro kakor prej. Njeno hladno vedenje nas ženiira . . .«

Izrazila je samo mnenje »sveta.« Vjera je bila lepa, nabrazena in se je znala zabavati, četudi je govorila malo. Toda bila je tako dostojanstvena! Stari veseli hišni gostje so se počutili poleg nje, kakor da so v cerkvi. Podi temu kakorkoli, okoli nje so se sukala vsa govornica. Vladojočo krasotico so bile odstavljene, Pariz, ki je dolga leta govoril o hlevih in o grehotah knozovih, je govoril sedaj le o njegovi ženi. Ona je bila najvažnejši dogodek tega leta.

Žurov je žel triumfa kakor nekaj samo ob sebi razumljivega.

»To bo trajalo eno sezono; potem bodo spoznali, da je trmasta in dolgočasna in si poiščejo drug ideal . . .«

Njemu se je že davno zdela dolgačasna in vrhu tega neumna. Nekaj časa ga je obvladala kaprica, da je poizkušal popolniti njeno vagojo. Na eničen način jo je vpejal v razne stvari, ki jih dami ni treba vedeti; razlagal ji je vse od pitice natančno in je užival v njenem strahu in strmenju. Ker se ni mogel dvigniti navzgor do nje, jo je hotel potegniti navzdol k sebi. Pomislil ni, da človek žanje to, kar seje, in da bi imel njegov poduk lahko za lastno njegovo čast prav zlo posledico. Časom pa ga je utrjalo tudi to. In medtem ko je ravnal nekaj časa s svojo ženo kakor s svojo metreso, se je napo-

odlomke, popolno jezikovno ravno-
pravnost. Naredbe se pričakujejo z
napetostjo in pojavljajo se bojazni, da
bi morda ne odgovarjale načelom in
duhu zakona, da bi se morda zakon
z njimi nekako izpremenil. Izvršne
jezikovne naredbe se nahajajo po iz-
javi ministrskega predsednika dr.
Beneša v definitivni redakciji, izzo-
vejo pa gotovo veliko politično kam-
panjo.

Rekonstrukcija vlade se uresni-
či, kakor se sedaj kaže, na jesen po
povratku prezidenta Masaryka s
Capria, kamor odputuje prav te dni
na počitnice. Dr. Beneš si obdrži sa-
mo zunanji portfelj, zraven tega se
razmisljuje osebne izpremembe v
posameznih resortih.

Spomladansko zasedanje parla-
menta ima rešiti še obrambni zakon

In množino predlog, v glavnem go-
spodarskih, kar se dovrši do 24. t. m.
Češka umetniška družina je iz-
gubila jednega svojih najznamenj-
ših in najstarejših članov, ki je vzgo-
jil celo vrsto kiparskih generacij. Od-
lični češki kipar J. V. Myslbek je
umrl 2. t. m. zapustivši mnogo zna-
menitih svojih del, katerih slava je
prionikla tudi za mejo. Bistveno je
prispeval k izgradbi Narodnega Di-
vadla, izmed poznejših njegovih del
je najznamenitejši kip Sv. Vavrlava
na Vavrlavskem namestju. Riegrov
kip v Riegrovem parku, Machov na
Petrini i. dr. Njegov pogreb je bil
prava narodna žalna svečanost.
Hvaležni narod ga je spremljal na
poslednji poti na višehradsko poko-
pališče, kjer so bili njegovi telesni
ostanki položeni v Pantheon.

J. K. S.

Pismo iz Prusije.

Rastoča dražinja v Avstriji, vi-
soki kurz češke krome sta tako po-
dražila življenje v Avstriji in Češki,
da je marsikateremu akademiku po-
stal študij v teh dveh državah pre-
drag. Zato so mnogi koncem zim-
skega semestra pobrali svoja šila in
kopita, da si poiščejo za študij dr-
žavo z ugodnejšimi življenjskimi po-
godi. Tako se je velik del bolgarske
kolonije preselil iz Avstrije v Nem-
čijo, mnogo Jugoslovenov iz Češke
in Avstrije na Poljsko, posamni pa
so se porazgubili po Nemčiji. Tako
so nastale slovanske kolonije v Ber-
linu, Lipskem, Monakovem, Halle a.
d. Saale itd.

Življenje v Nemčiji je trenotno
vsled nizke stoeče ceneje kot v
Jugoslaviji, Češki in Avstriji.
Tako n. pr. stane moška obleka 1500
do 3000 M, čevlji 400 do 700 M, funt
govodine 50 M, belo pecivo 1 M, do
1-20 M, jalec 4-5 M. Cene v najdraž-
jih mestih kot Berlin, Hamburg, itd.
so seveda višje. Cene pa se sicer na-
hajajo v počasni, a konstantni ra-
sti, tako da se polagoma bližajo sve-
tovinim cenam, ozir. jih že prekašajo,
kar velja predvsem za pšenico.

Industrijska podjetja delajo z
mrzlično hitrostjo in gigantsko prid-
nostjo. Nad vso Prusijo se vali en
sam črn dim, kot plove nad vso
Nemčijo ena sama skrb — reparacij.
Vprašanje in en sam instinkt — so-
vrstvo do Francije.

Vprašanje reparacij in inozem-
skega posojila napolnjuje dan za
dnem dolge kolone nemškega časo-
pisa. Da se v interesu reparacijske
komisije doseže kolikor mogoče ugo-
den budget, je nem. država napravi-
la načrt za zakon o prisilnem po-
sojlu, ki naj bi bilo nekaka medstop-
nja med posojilom in davkom. Za
davč. značaj tega posojila se navdu-
šuje država, ker bi na ta način tem
manj obremenila budget, medtem
ko zahteva privatno pridobitno go-
spodarstvo značaj posojila, ker se
mu tako obeta več koristi.

Na številnih predavanjih se po-
učuje ljudstvo, kdo da je kriv sode-
njemu bednemu položaju Nemčije.
Nemški kapitalizem? Nemški socia-
lizem? Ne. Kriva je versailleska po-

godba. Na takih predavanjih se čuje
vse mogoče in nemogoče dokaze, da
Nemčija ni povzročiteljica svetovne
vojne, čuje se pa tudi vedno znova
beseda, delo, delo in delo, ker le od
delu pričakujejo spas.

Sedanjo bedo občuti zlasti nem-
ško visokošolsko dijaštvo. Pojavil se
je nov tip takozvani »Werkstudente«.
Tak dijak-obrtnik dela med letom na
kliniki ali pa posluša juridično in fi-
lozofska predavanja, v počitnicah pa
lomi premog, ozir. streže strojem v
enem izmed velikih nemških podjetij.
Dnevno čitamo na vseučilišču, ta ali
ona tovarna sprejme gotovo število
akademikov v počitniško delo. Tako
zaslužijo dijaki par pfenigov in se
polagoma prerilejo per aspera ad
astra skozi ogile in dim k dokto-
ratu.

Drugeče je nemško dijaštvo še
vedno organizirano v staroslavni
buršenskih s strogo nemško-nacio-
nalnim programom, samo da se radi
predraga piva precej manj pije.

Slovansko dijaštvo v Halle ni
organizirano v nikakem oficijelnem
društvu, pač pa se zbira enkrat te-
densko na takozvanih slovanskih ve-
čerih, kjer složno sedi Bolgar poleg
Jugoslovena, kjer se čita Macher,
svira kitara, pojejo pesmi tako da
pryška Saala začudeno ustavlja svoj
tok ob zvokih jugoslovenskih pesmi.

Kokali Božena, cand. med.

Naša kraljevina.

— k Doda kraljice Marije. Iz Bu-
karešte javljajo: Občina Romunske
prestoje Bukarešte je poklonila kraljici
Mariji osebni luksuzni avto, ki je bil
včeraj odposlan iz Bukarešte v Beo-
grad. Mesto Jassy je kraljici Mariji
podarilo sobno oropje v starem ro-
munskega slogu. Romunska vlada pa je
na poseben seji sklenila, da se kraljici
Mariji od Romunije izplača dote v
znesku 25 milijonov frankov.

— k Reuterjeva zahvala Presbi-
teriju. Iz Beograda javljajo: Sof. Pres-
biterija je včeraj prejel od Reuterjevega
urada pismo, v katerem se Reuter
izkreno in tople zahvaljuje za brzo po-
ročanje. Pismo veli: Dovolite, da Vam
izrazim popolno zahvalo na odličnih
uslugah, ki ste jih nam izkazali ob pri-
liki poroke Nj. Vel. kraljice Aleksandra
in ob priliki obiska vojvode Jorškega.
Vse Vaše brzojavke smo dobili hitro
in v redu.

»Prekomilno je, da ste si vzeli za
ženo svetnico, je zopet nekoga dne
dražila markiza Sonnaz Sergija Žuro-
va v svojem z japonskimi drobnjari-
mi in bibeloti natisnemem salonu. Mar-
kiza, kakih trideset let stara da-
ma, potoma odlične rodbine Marilha-
cove, se je bila poročila z glavarjem
prav tako odlične hiše Sonnaz. Spada-
la je torej v najvišje kroge. Bila je mla-
da, za politične spletke ni imela smi-
sla in se je hotela le zabavati in pla-
sati. Moža si je ovila okoli prsta in de-
lala je z njim, kar je hotela.
»Da, svetnica, je vaša žena, je po-
novila gotovo že dvajseti. »Ampak
veste li, da jo imam tudi rada. Ali ni
to komično?«

»Jako me veseli, je odgovoril Žu-
rov suho. Pogledal jo je od strani. Zdo-
lo se mu je, da se pretvarja.
»Toda vi in takale svetnica! To
vendar ni vaš okus.«

»Toda redkokdaj jo vidim. Med one
ženske spada, ki dajejo svetu dobro
matere.«

»O jej, taka sodba o mladi devet-
najstletni ženi!«

Odgovoril je čemerno: »Ženim se
pač s poštenimi ženami; zabavne niso,
to je znano, toda ne zametajo se.«

»Oho, se je smejala madame Jean-
ne ironično. »Kako to rešete! A me dru-
ge, me moče zabavne? Hvala za vaš po-
klon! V ostalem pa govorite popolno
ma prav. Samo nekaj komičnega je na
vsem tem, da ste prav vi naleteli na ta-
kega angela, in moj ubogi pošten, ne-
umni Pavel name.«

Žurov niti ni uljudnosti ni ugovar-
jal. Predobro in predolgo sta se pozna-
la. Markiza ni bila nikak lepotica, da
celo grda je bila, toda pikantna, hant-
gout. Gospodje so trčili, da ima vra-
ga v sebi.

Markiza je vnetativno nastopala
kot zagovornica mlade knežnje, kar
je bilo jako šumno. Prav ona je bila

Politične vesti.

— Kralj Aleksander poljskemu
poslaniku. Pred odhodom iz Beograda
je predal kralj Aleksander poljskemu
poslaniku g. Okenskemu svojo sliko s
lastnoročnim podpisom.

— Iz beogradskega časopisa. Na-
čelnik oddelka za izvedbo mednarodnih
pogodb g. Pera Taletov je pustil držav-
no službo ter se angažiral kot ravnatelj
»Tribunec«, ki je razpisala subskrip-
cijo akcijske družbe »Tribunec«. Med osno-
vatelji družbe je večje število državnih
uradnikov.

— Zborovanje hrvatskih republi-
kanov. Vodstvo hrvatskih republikan-
cev sklicuje na dan 30. t. m. zjutraj ob
8. uri osemnajsto sejo »hrvatske repu-
blikanske večine«. Dan preje, na praznik
Petra in Pavla, pa se vrši hrvatski
kmetijski zadrugi dan, katerega se mo-
rajo udeležiti vsi kmetijski narodni za-
stopniki.

— Klerikalni povsod enaki. Vseled
klerikalne opozicije, ki je našla pod-
poro pri socialistih, je belgijska zbor-
nica zavrnila zakonski načrt o vojaški
predizobrazbi mladine. Zakonski načrt
ministra za narodno obrambo je bil na-
kak protitež vedno večji in obširnejši
militaristični propagandi v Nemčiji.

— Shod v Kozlem. Naša strankarska
politika slovi sicer po hrupnih in često tudi
surovih izbruhih, toda rekord v tem oziru
so dosegli klerikalci s svojim nastopom na
shodu, ki ga je priredila v nedeljo dne 11.
t. m. SKS v Kozlem. Že eno uro pred pri-
četkom shoda je prilomastil v sobo, kjer
sta bila glavna govornika, minister Pucelj
in poslanec Mrmolija, kaplan Krušič, srem-
ljan od 47 pilan in tulečih »somišljeni-
kov«. V naboli surovih izrazih so zahte-
vali, da se shod takoj prične, kajti sicer
da bodo udarili. Toda brez uspeha. Ko se
je ob določen uri pričel shod, je kaplan
Krušič, neprestano kričaje »p... madone-
« itd. molil shod, da ga je hotel dati
vladni zastopnik aretirati. Aretacijo je pre-
prečil minister Pucelj. Ljudstvo, tudi kler-
ikalno, se je silno zgražalo nad pobe-
snelostjo kaplana in drug za drugim je od-
padal od nlega. Ker kaplan kljub temu ni
miroval, je bil pozvan, da stoji na govorni-
ški oder in da govori. Toda kaplan se je
zbal in ni hotel govoriti. Začel pa je gro-
ziti z revolverjem. Vladni zastopnik za je
dal vled tega z orožniki odstraniti, kar je
vse ljudstvo glasno odobraval. Niti eden
od zborovalcev ni sledil kaplanu. Shod je
nato mirno končal in bivši klerikalci so
trumoma zamaknili SLS, ki trpi toll pobe-
snele duhovnike v svoji sredi. Raznesla se
je pozneje vest, da pripravi kaplan Kru-
šič na navzočo govornico navad. Iz nezna-
nih vzrokov je napad izostal. Kaplan Kru-
šič je svaričen vzel, kam prišlo strankar-
ska strast in obenem najlepši dokaz za
potrebo bola proti klerikalcem. Ves narod
ba podivjal, če zmaga klerikalizem. Zato
naprednjaki, v boj s klerikalci!

— Francija za Avstrijo. »Havas«
pribojuje poročilo o položaju v Avstriji
ter pravi med drugim: Nova vlada je
prevzela skrajno težko nalogo. Ako se
ji posreči v tako resnem trenutku na-
pravit red na finančnem polju, bo sto-
rila za evropski red več nego vse kon-
ference. Ime Seipel je poročstvo, da bo
avstrijska država storila vse, kar je
treba za njeno rešitev.

— Praktična politika. Kakor poro-
čajo iz Pariza, je španska vlada skleni-
la, da odpravi s 15. junijem vizum za
potnike na Španjoko.

— Grška in Albanijska. Grška vla-
da je poslala Zvezi narodov protestno
noto proti preganjanju grških državlja-
nov v Albaniji.

— Medparlamentarna unija ima svolo
prihodno konferenco na Dunaju. Čas kon-
ference še ni določen.

— Namreč silno razjarjena nad Žurov-
ko, ko se je bila raznesla vest o Vjerini
zaroki. Tako je bila besna, da bi bila
najraje šla k svojemu možu in mu re-
kla:

»Pojdi tja, izmisli si kak prepir in
poženi nezvestčino kroglo v glavo!«

Ampak premislila se je. Osveta je
jed, ki jo treba uživati mrzlo, si je re-
kla. In sedaj je bila navdušena Vjeri-
na prijateljica, kar je knezovi komo-
dnosti najbolj prišlo.

»Povem vam nekaj,« je nadaljevala
neženirano svoj pogovor s knezom.
»Povem vam, kakaj se vam vaša žena
ne zdi zabavna: enostavno zato, ker je
v a s a in ne žena koga drugega.«

Žurov je grizel svojo cigareto in
se je obrnil v stran. Do grla je bil že
sit vsega tega in vedno razmotrivanju
o njegovem zakonu mu tudi ni moglo
povečati zanimanja za njegovo ženo.

Oženil se je bil, prvič, ker je vedel, da
se enkrat mora odločiti za ta korak,
drugič, ker je Vjera s svojim odporom
podžgala njegovo strast. Njegova poro-
ka s mlado Angležinjo, katere odlične
lastnosti je znal ceniti, ni izvirala torej
iz gole kaprice. Toda nikoli bi ne bil
mišlil, da mu postane tako nadležna in
neprijetna.

XV.

Nekoga jutro je dospel mladi vojvo-
da Muleki in Oatiraki v Pariz, kjer je
bil rekel gost. Inel je srečo, da je v
hotelu Žurov naletel na sestrično samo.
Bil je mlad, čeden človek poštenega
obrasa, ki se ni nikdar šik oblačil, a je
bil vendar kavaler od nog do glave.

Posebnih talentov ni imel, tudi ne po-
sebnih napak. Bil je preprost, lojalen
človek, Vjeri zelo vdan. Svoj čas ga je
zadela vest o njeni zaroki prav nepri-
jetno; ali njena mirnost in hladnost sta
ga premočili: mislil je, da je zadovolj-
na, ker je utešila svoje lastnihlepe.

— Švica in Rusija. Iz Berna poroča-
jo, da bo Švica na haški konferenci zavzela
stališče zapadnih držav, ki zahtevajo, da
mora priznati Rusija predvsem mednarodne
dolgove in da mora po možnosti vrniti
imetje tujim državljanom. Časopisne vesti,
da bo Švica zahtevala eno milijardo fran-
kov odškodnine, so sresenične.

— Vprašanje združitve Avstrije s
Nemčijo. Podpredsednik lige za člove-
ške pravice prof. Aulard je nedavno iz-
javil v »l'Information«, da se ne sme do-
voliti združitve Avstrije s Nemčijo, ker
bi premagana Nemčija potom združitve
z Avstrijo vstala kot prava zmagovalka,
večja in močnejša nego je bila leta
1914. Na ta članek odgovarja »Humanité«
ki pravi, da je Avstrija neodvisna in
svobodna, da je ne zatira noben nar-
od, da pa se ji ne more dovoliti zdru-
žitve s kako drugo državo.

— Za slučaj Ljeningove smrti. »Ma-
tine« poroča iz Berlina: Po zadnjih po-
ročilih je Ljening tako bolan, da ne bo
mogel več stati na čelu vlade. Težko,
da bi mu mogel slediti Trockij, ker je
v sporu z večino komunistov. Kamenov
in Zinovjev pa sta bila vedno samo na-
vadna adjutanta Ljeningova in ne pri-
hajata nikakor v poštev pri njegovem
nasledstvu. Osebe, ki bi mogle slediti
Ljeningu so: Osinski, Preobraženski in
Semenov. Bolezen diktatorja Ljeninga
vzbuja v Moskvi konsternacijo in nara-
šča strah, da izbruhnejo v slučaju nje-
gove smrti po vsej Rusiji veliki nemiri.

Sovjetska vlada je prišla na sled kom-
plotu, ki zasleduje svrhu, da se ob Lje-
ningovi smrti povzroči ustaja armade, ki
bi izkoristila zmešnjave, nastale v ta-
kem slučaju v vladnih krogih. Mnogo
oseb v Moskvi in Petrogradu je bilo ra-
di tega zaprtih.

OBSEDNO STANJE V ČRNIGORI.

— Rim, 12. junija (Izv.) Poročilo
italijanskih listov o razglasitvi obsedne-
ga stanja nad Črno gorjo vlada potom
jugoslovenskega poslanstva uradno de-
mantra. (To vest je prva lansirala v
svetovno javnost dunajska klerikalna
»Reichspost« potom svojega informa-
torja. Kakor nam poročajo informira-
o jugoslovenskih zadevah »Reichspost«
neki hrvatski, na Dunaju živeči jurist,
ki je zato zelo bogato plačan. Baje pa
je ta jurist obenem stalni dopisnik ne-
kega zagrebškega lista. Op. ured.)

GRČKA BOMBARDIRA MALOAZIJSKE TRDNJAVE.

— London, 13. junija. (Izv.) »Daily
Mail« javlja iz Aten: Grška vlada je u-
kazala voljno brodovju, da začne bom-
bardirati vse maloazijske, z municijo založene
in utrjene trdnjave. Grško brodovje v
Smirni je že odputilo in se pripravilo na
bombardiranje gotovih maloazijskih trdnjav.
— Pariz, 13. junija. (Izv.) »Havas« jav-
lja iz Carigrada: Povodom bombardiranja
trdnjave Samsuma od strani grške križar-
ke »Averov« je bilo 5 civilnih oseb mrtvih
in 14 oseb težko ranjenih.

Julijska krajina.

— Mons. Trinko v nevarnosti. Pri
Bovcu je zadel težak kamijon, last ne-
kega idrijskega trgovca, v turistični arto,
v katerem se so nahajali Mario Petta-
lo in Vincenzo Graffi, nadzornik in
ravnatelj banke za Julijsko Benečijo,
ter deželni poslanec beneške provin-
cije mons. Trinko, znani slovenski
pesnik, in Josip Gorenčak, župnik iz
Sv. Lenarta med beneškimi Slovenci.
Poškodovana sta Graffi in Gorenčak,
mons. Trinko in Pettaolo pa sta ostala
brez vsake znatne poškodbe. Ranjenca
so takoj odpeljali v Videm.

— Pevsko društvo »Postojna« je
pridrilo koncert, ki se je izvršil po-
vsem povoljno. Narodne pesmi, kakor
tudi umetne skladbe so zelo ugajale.
Zbor, istotako tudi salonski orkester
napreduje. Zeleti je, da bi bil pri
prihodnjih prireditvah obisk številnejši.

— Slovencev je v Trstu in v okolici,
po poročilu tržaškega statističnega ur-
ada namreč, samo 19.387. Tržaški me-
stni statistični urad je pač urad za pri-
krivanje slovenskega življa na tržaških
tleh. Ta urad navaja, da je v mestu od
154.899 prebivalcev samo 1921 Sloven-
cev. V predmestju od 66.640 prebival-
cev 11.767 Slovencev, v okolici pa od
9.352 prebivalcev 5.767 Slovencev. Sta-
tistični podatki o Slovencih so slepar-
ski. Kako naj bo v Trstu samo 19.000
Slovencev, kar 19.000 prebivalcev ne
more dati 6.266 šoli podvrženih otrok.

Število slovenskih šolskih otrok v Tr-
stu odgovarja po statistično dognanem
razmerju celokupnemu prebivalstvu naj-
manj 40.000 duš. V Rojano pošlila 1508
Slovencev po mestni statistiki v šolo nič
manj nego 749 otrok, torej 5 manj kot
polovico vseh tamkaj Slovencev. Pri
Sv. Jakobu pa je po statistiki samo
829 Slovencev in ti pošiljajo v šolo 721
otrok. Statistični urad bi se moral svojih
podatkov naravnost sramovati, toda
italijanska narava je taka, da se jih ve-
seli in Italijani slepijo sami sebe, da
je v Trstu mnogo manj Slovencev ne-
go jih je v resnici. Uradna statistika pa
Slovencev ne bo uničila, marveč še vz-
podbujala jih bo, da se bodo množili
in uveljavljali vedno bolj, držé se
predvsem temeljne slovenske narodne
zavedi: v slovenski družini slovenski
jezik!

— Požar na žagi. Na žagi v Bovcu
je požar upepelil barako, v kateri je
stanovalo 11 družin s 44 osebami. 63
letna Marija Zagar je hotela rešiti iz
ognja nekaj obleke in 5.000 lir. ogenj
pa jo je objel in rova je zgorela sredi
ruševin.

Gospodarstvo.

K. PUSKARSKA ŠOLA V KRANJU.

Prav malo je poznana puškarska
šola, vem, da bo marsikdo, čitajoč ta
članek, začudeno vprašal: »Ali sploh
eksistira ta vrsta šola v Jugoslaviji?«

Da, eksistira, in ko sem se pred
kratkim mudil v ponosni metropoli Go-
renjske, sem si šolo ogledal. Bil sem
naravnost presenečen lepih uspehov, in
želim, da vzbudim s temi vrsticami za-
nimanje za to šolo med našim ljudstvom.

Za časa ranjke Avstrije se je šola
nahajala v Borovljah na Koroskem, kjer
je posebno cvetela puškarska obrt. Po
prevratu je bila do plebiscita v sloven-
skih rokah; ko se je pa preselila pu-
škarska zadruga iz Borovlj v Kranj,
so pričeli misliti tudi na puškarsko šo-
lo, in tako se je v tekočem šolskem le-
tu ustanovila ista v Kranju.

Šola je nastanjena v gimnaziji, de-
lavnici se pa nahajate v poslopju ljud-
ske šole.

Začetek je skromen, a upam, da
bo občina uvidela potrebo in korist
strokovne šole in začela misliti na zida-
vo novega poslopja.

Pouk je dopolnjen teoretičen, (učni-
jo se predmeti nižjih razredov srednjih
šol, osebno se goji risanje); dopolneno
je pa praktičen pouk v delavnicah.
Praktični pouk ima 3 oddelke: graver-
ski, puškarski in kopirski.

Šola ima 4 letnike, letos seveda sa-
mo prvega.

Sprejemni pogoji so: dopolnjeno 14
let in končana ljudska šola. Učenec
se potem po zmnožitvi in veselju prida-
li enemu izmed treh oddelkov praktič-
nega pouka, ki stoji pod vodstvom va-
žnih učiteljev strokovnjakov.

Posebno me je zanimal graverski
oddelek in zdi se mi, da bo prav vsako-
do, ki si ga ogleda, delil moje navdu-
šenje.

Na majhne kovinske plošče gravi-
rajo učenci, in bil sem naravnost pre-
senečen, ko sem videl lepe uspehe, ki
so bili doseženi tekom dobrega pol le-
ta.

Ravnatelj puškarske šole, ki mi je
ljubeznivo razkazal šolo, mi je pravil,
kako neokretni so bili prvi potizkusi.
A danes sem se moral čuditi predzrosti
teh izdelkov.

Pokazali so mi servitni obrab-
ljene plošče, monograme in z okna-
nimi graviranimi slikami okrašene ža-
lezne in medene plošče: ponajveč žival-
ski in cvetlični motivi.

Tehnika ni težka, glavna stvar pri
tem delu je risanje. Orodja tudi ni po-
trebno veliko; par graverskih dobilo,
to je vse.

Delo graverske delavnice je tih
in mirno, ko sem pa stopil v puškarski
oddelek, me je sprejelo glasno zabija-
nje in pilenje. Vsak učenec ima svoj
prostor pri močni delavni mizi, in ne-
broj pil. Tu se učijo izdelovati dele
pušk in lesena puška kopita. In tudi
tu je zaznamovati prav lepe uspehe.

Seveda, začetek je težak! In ravnat-
elj mi je tožil, kako težko je dobiti
stroje in orodja. Seveda, stroje bi se
dobilo, a kredita ni! In vsaka malenkost,
vsaka pila, vsak kos železa, stane da-
nes ogromno denarja.

Dopadlo mi je, s kakim važnim va-
seljem pilijo in gravirajo učenci! In
sem se spomnil na dečke, ki jih silijo
v gimnazijo, kjer se ubijajo z je-
ziki in ne pridejo dalje. Koliko bolje
bi bilo, da jih starši dajo v strokovno
šolo, ker imajo navadno ravno ti deč-
ki posebno veselje za praktični pouk.

In kaj po dovršeni puškarski šoli
z dečkom? Po dovršenih štirih letnikih
začne absolvent puškarskega in kopir-
skega oddelka lahko sam svojo obrt.
Istotako seveda tudi absolvent graver-
skega oddelka. In zdi se mi, da ne bo
indiskretno, če povem, da dobivajo de-
lavci puškarske zadruge do 1200 K te-
densko! Pač lep zaslužek! Zeleti bi bi-
lo, da se naši ljudje pobrigajo za to
strokovno šolo! Naj nam tako primanj-
kuje strokovno izobraženih puškarijev,
da je morala kranjska puška zadruga po-
klicati puškarije celo iz Thuringa v Nem-
čiji.

Tudi graverji dobijo zaslužek v
puškarni, a še bolj ve ceniti dobrega
graverja zlatar.

Ravnatelj mi je rekel, da misli pri-
rediti koncem šolskega leta razstavo.
Taktar se bo lahko vsak sam prepra-
čal o uspehih!

In menim, da se bo marsikateri
oče, ki premišljuje, kam s sinom, odlo-
čil za puškarsko šolo.

Šoli in njenemu vestnemu učitel-
stvu pa želim še nadalje tako lepih u-
spehov.

—g Pred italijansko - angleškim
gospodarskim dogovorom. V Genovi je
Lloyd George poslal italijanskemu zu-
nanjemu ministru Schenzerju pismo, v
katerem je naglašal, da zasluži Italija
posebne obzire. Med drugim je napove-
dal, da se bo smatrala Italija za sou-
deležnico konvencije iz San Rema glede
petroleja. Prav ta konvencija je Itali-
jo potisnila v stran, sedaj pa jo Lloyd
Georgevo pismo postavlja na enako
stališče z Anglijo in Francijo. V nadalj-
nih pogovorih ni bil spisan nikak pro-
tokoll, ali obetosti menda spomenica na
obe straneh, ki ima služiti za nadalnja
pogajanja, iz katerih naj se dobi oblika
za končni gospodarski dogovor. Ko po-
gajanja doma tako daleč, da nastanejo
tla za zaključne razgovore sigurno, od-
putuje znanji minister Schenzer v
London, da se sklene italijansko - an-
gleška gospodarska in politična po-
godba. Politična stran pogodbe bo ob-
segala dogovore, nanašajoče se na ori-

gentalske narode, zlasti pa na Turčijo in Grčijo in v drugi vrsti na kolonije v Afriki. Med važnejšimi gospodarskimi vprašanji je zlasti odgovor glede tržaškega pristanišča, katero se ima smatrati za italijansko - angleški trgovski emporij s Orijentom. Anglija bi imela tudi finančno pomagati k zbolšanju plovstva in k razširjenju pristanišča, kar bi bilo Trstu le v veliko korist. Italijani naglašajo, da pri tem »Tržaškega Lloyd« ne zadene nikakoli izguba, marveč se bo njegov promet le pospeševal. Z angleške strani se ni bati konkurence. Dogovor glede petroleja bi se dotikal male Azije, Anglija pa, kakor Italija, išče tudi v Albaniji izkoriščanja petrolejskih vrelcev. Anglija jamči za dobavo 15 % splošne petrolejske potrebe. Dogovor glede premoškega potovanja ugodnosti za nabavo za brode, železnice in privatno industrijo s transportnimi olajšavami. Glede industrije bi angleški kapital podpiral nekatera italijanska industrijska podjetja, bodisi denarno, bodisi s survinami. Trgovski dogovor bo obsegal nesebne klavzule in dispozicije. Izločijo se vse oblike konkurence. Posebni sporazumi regulirajo valuto, izmenjave itd., tako da je pričakovati najugodnejših trgovskih odnosov med Italijani in Anglijo. Tako se čita v italijanskih poročilih o bližnji italijansko - angleški trgovski pogodbi. Italijani si že predstavljajo svoj gospodarski procvit po Sredozemskem morju in po Orijentu. Ali Anglija se bo Italijanom že večkrat bližala, zasedajoč svoje koristi, in Italijani so pozneje tožili, da so bili zopet in zopet izkoriščani. Ali bo morda odsej kaj boljše? Schanzer je te dni v parlamentu bridko potožil, kako so odšli Italijani praznih rok od mize, bogato obložene s kolonialnim plenom...

— g Dobava drv. Komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da sprejema Intendantura komande Dravske divizijske oblasti vsak dan pismene in ustne ponudbe za dobavo trdih gorvih drv franco in izdanskim skladiščem Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj, ali pa franco nakladna železniška postaja. Ponudbe se prevzemajo na majhne in velike količine. Ponudjaci morajo biti uradno prijavljeni trgovci, ali morajo imeti obrtni list in položiti pri sklepanju pogodbe 5 odstotkov kavicje. Pismene ponudbe se morajo kolkovati s 2 dinarjema.

— g K izenačenju davkov. Vidovanska ustava jamči za enakost davčnega bremena v vsaj državi. Od nikogar se ne sme zahtevati več davka, kakor od kateregakoli drugega državljanja, pa najesbo v popolnem drugem delu državnega teritorija, ako sta gospodarsko enaka. Davčne enakosti zaenkrat pri nas ni, ker se veljajo stari predpisi, ki so za različne pokrajine različni. Izenačenje davkov je torej nujna in upravičena zahteva; pa ne samo radi neenakomernosti razdelitve davčnega bremena, marveč zlasti tudi radi tega, ker je neenakost v državi jako hvaljena opora za notranje državne sovražnike; lahkoverne in nepoučenemu se kaj lahko dopove, da le on plačuje visok davek in da so v državi ljudje, ki ga ne plačujejo, dasi so bogatejši. To razdirajoče orožje se bo moralo čimprej izbiti iz rok sovražnikov, ako naj napredujemo v konsolidaciji državnega organizma. Kako pa se naj vrši izenačenje, je važno vprašanje, kakor je važno izenačenje samo. Vzgladno postopa pri svojih reformah sodna uprava; vrše se ankete, debate in posvetovanja, razpravlja se po dnevnih in znanstvenih listih vseh struj in strank. Ni pa opaziti ne vnebre pri finančni upravi in je do danes skorajda tajno, kako bodo spremembe v davčnem sistemu. Zdi se, kakor bi za to nujno vprašanje ne bilo niti osnutkov. Finančna uprava naj smatra za umesten tale prelog, ki prihaja iz občinstva v najbližjem namenu: 1.) Javnosti se naj da prilika za sodelovanje pri davčnih reformah n. pr. z anketa; 2.) Z vsakim načrtom reforme naj vodstvo finančne uprave v svojem internem delokrogu seznanji vse iste urade, ki bodo kdaj izvrševali nove predpise. Seznani pa naj vse do najspodnjega: podajanje mnenja in predlogov k novim predpisom naj ne bo privilegij le višjih instanc; so tam sicer strokovno najverjetnejše osebe, toda niso vedno v stanu, da bi pregledale efekt utavega predpisa do najmanjše podrobnosti. Za podrobnosti zlasti v praktičnem oziru lahko dajo važne misli nižji uradi, ki neposredno izvršujejo zakone in hitro vidijo, kaj je praktično izvedljivo in kaj ne. Kaj je dobro ali slabo. Mnenja teh nižjih instanc, dasi mnogokrat kratka in navidezno malenkostna, bodo za zakonodajalca eminentne važnosti pri izpolnjevanju zakonskih načrtov in za uvaževanje teritorialnih in raznih drugih momentov. Končno bi se na ta način preprečilo naknadno popravljanje že obhvaljenih zakonov in pridobila bi na avtoriteti zakonodajalca država.

— g Veliki semeni v Budapešti. V pisarni trgovski in obrtniške zbornice le 17. junija interesantom na razpolago nekaj izkaznic, na podlagi katerih je dovoljena za 50 % znižana vozilna na ogrskih železnicah posestnikom velikih semenj v Budapešti, ki se vrši ob 17. do 26. junija.

— g Francosko-nemška trgovina. Iz uradnih statističnih podatkov je razvidno, da je Francija v prvih štirih mesecih letošnjega leta izvozila iz Nemčije za 315.810.000 frankov blaga. V prvih treh mesecih pa je izvozila v Nemčijo za 504.328.000 frankov blaga.

Šolstvo.

IZ VIŠJEGA ŠOLSKEGA SVETA.

(Sela dne 13. in 14. t. m.)

Predsednik g. Dr. Bevk poroča o stvarih, ki so se rešile od zadnje seje. Fran Šegula se imenuje za II. skupino na deški meščanski šoli v Ptuj. Mesto za učitelje ženskih ročnih del in gospodinjstvo na deški meščanski šoli v Ptuj se iznova razpiše. Stavilo se tropredlogi: 1. za zgodovino in zemljepis na realni gimnaziji v Ptuj; 2. za priropis na gimnaziji v Maribor; 3. za srbohrvaščino na državni realni gimnaziji v Ljubljani; 4. za slovenščino na državni realni gimnaziji v Maribor; 5. za klasično filologijo, oz. francoščino na državni realni gimnaziji s slovenskim in nemškim učnim jezikom v Ljubljani; 6. na istem zavodu za zgodovino in zemljepis; 7. za verouk na državni realni gimnaziji; 8. za srbohrvaščino na državni realni gimnaziji; 9. za francoščino na državni realni gimnaziji; 10. za matematiko in fiziko ter geom. risanje na državni realni gimnaziji; 11. za telovadbo na državni realni gimnaziji; 12. za slovenščino in za telovadbo na državni meškem učiteljsku v Ljubljani; 13. za srboščino na državni gimnaziji v Novem mestu. Stalna oddala služb: pri Sv. Križu pri Lutomeru se služba iznova razpiše; na deški osnovni šoli v Lutomeru Matej Wundri; pri Mali Nedelji Janko Prelog, nadučitelj v St. Janžu na Dravskem polju se iznova razpiše; nadučitelj na deški osnovni šoli v Ptuj Gorup Josip; na deški osnovni šoli v Ptuj Petek Avgust, Praprotnik Eduard, Malcen Mirko, Baša Andrej; na deški osnovni šoli v Ptuj Gorup Plomena, Salamon Marija, Bezjak Ana, Segula-Job Janja; na Bregu pri Ptuj Boštjančič Irma; učiteljice ženskih ročnih del v Poličanah in Studenčih Vrtovšek Marija; na deški osnovni šoli v St. Bistrici se iznova razpiše; v Velenju Bistrar Vinko; na Haldini Marija Dular; v Podstredi Herman Josip; v Ločah Franc Colar; v Komlich Pleško Marija; na Rakovcu Caniko Avgust; v Vitanju Roškar Elizabeta; v Podovci Lešnik Josip; v Globokem Avgust Tominc; v Zrečah Mravljak Karel; v Spodnji Sveti Kungoti Fram Veloslav; pri Sv. Petru pri Mariboru Kramar Franc; pri Sv. Marji v Pušavi Mačnik Alojzija; v Smartnem ob Dreti Grebenč Ana; v Piščah Kocbek Ljudmila in Čopič Večeslav; na okoliški šoli v Celju: Kováč-Ažman Antonija (začasno). Velike počitnice na bivšem Stajerskem se prelože z ozirom na kraljeve razmere na mesec juli in avgust in na avgust in september za letoš. Nadučitelj v Tapanju postane Gesman Božidar. V Bevkje je imenovan nadučitelj Josip Terpin. Na Brezovico pride kot nad učitelj Mikuš Valentin. K Devici Mariji v Polju prideta Trst Fran in Brolihuva Marija; na Dobrovo Podobnik Pavel; v Grosuplje Premkova Alojzija; v Preserje Zupančič Ivan (nadučitelj); v Smarje (nadučitelj) Šterk Martin; v Smartno pod Smartno goro Križeva Cirila; v St. Jurji pri Grosupljem Niko in Maksimiliana Einslerleeva; na Viču oče Engelbert Klasing; na Barje Belin Fran; katehete v Ljubljani: Ivan Pintar IV. m. dečka šola; Janez Žerjav I. dekl. šola, Valentin Tome I. m. dečka šola; Karel Trost stalni suplent v Ljubljani I. m. dečko osn. šoli v Ljubljani; Mira Engelmannova, nadučiteljica na III. dekl. osn. šoli v Ljubljani; Franja Zemljanova kot učiteljica v Ljubljani; Angela Petričeva na Barje; Skebe Večeslav v Stornice; Jostin Vrhine v Toplice; Rahineer Ferdo v Livoldu; v Dol. Lendavi pridela Franjo Golob, Gabriella Azmanova in Olja Pečevica; v Cankovo Karel Košar in Marija Simonova, v Mursko Soboto Matilda Prelogova; v Beltince Zorko Eduard; v Bircu vas Fran Grudnik in Ana Grudnikova; v Tišino Andrej Telček in Antavce Evzen; v Črečincev Stefan Lutar; na Studenec-Ig Minati-Habetova Marija.

Sela višjega šolskega sveta. (Nadaljevanje.) Reši se pet disciplinarnih slučajev. Službo šolskega sluga na državni realni v Ljubljani je dobil Ivan Nučič. Ustanovi se samostojna enorazredna v Gozdu v kamniškem okraju. Razširilo se naslednje šole: enorazredna v Motniku v dvorazrednico, dvorazredna v Tomšiču v štirirazrednico, dvorazredna v Razvanju v štirirazrednico, trirazredna v Rogolju in Prekmurju v šestirazrednico. — V Zalcu se ukine I. razred meščanske šole. — Prešlo se vrhinja iz Mošani v Radovljico; nekateri hke iz St. Ruperta v Kolob; Kočevja iz Dobrenoli na Krko. — V St. Vidu nad Ljubljano se etetmizuje stalno katehetsko mesto. Izmenjeni se službeni okoliščini učitelje ženskih ročnih del. Za upravitelje se predlagalo: Franc Skarja iz Velenja, Matilda Vodnik iz Limbuha, Marija Kranjc-Cerne iz Kranjske gore, Franc Ruc iz Bleda, Elizabeta Kopitar iz St. Kne, Ana Pint-Sinjal iz Vel. Loke, Marija Mlakar iz Vrhnike, Žilko Avenst iz Slivnice, Ondec Anton iz Limbuha, Ravnatelj Jelenc zahteva, da se uveljavijo svoji izmenjeni sklen. ki meri na to, da se na postavi katehetski učitelj, ki se bori za časa šolskega svetovnega režima prenameni in premešča. V prvi vrsti pridelo v postev se. Janko Zirovnik, Anton Ormek in Ivan Smaldec; naznanila, da bo stavili glede teh trah tovarišev na prihodni šoli tozadevne predloge.

— Naše šole na meji. Iz Marenberga nam pišejo: Po vsej Dravski dolini opazujemo v zadnjem času, da bivši odpuščeni nemškotarski učitelji napadajo po socijaldemokratskih in nemških časopisih slovenske šole ter si skušajo s sramotilnimi članki in napadi na slovenske učitelje vzeti ugled ter udušiti tako vti lenih uspehov, ki jih dosegajo sedanje slovenske šole v nasprotju s nekdanjimi ponemščevalci. Takšen članek je izšel tudi v 123. številki »Naprejek« iz Marenberga. Bivši nemškotarski nadučitelj N., ki troji

»začasno« v socijaldemokratski rog, se jezi nad šolskimi prireditvami in konferencami slovenske šole in boče natove, ziti nekdanje neuspehe bivše nemške šole sedanji slovenski. Poznamo delo bivšega murtkega nadučitelja N. do brega in vemo, da ga najbolj jezi, ker mora od Nemcev samih slišati, da bivša šola do daleka ni dosegla uspehov današnje slovenske šole. Vemo tudi, da so mu tri v peti šolske prireditve slovenske šole, ki vzbujajo narodno zavest in pripravljajo mladino, da bo stala enkrat kot trdna skala na braniku naših meja. — Obzaluena le, da se da socijaldemokratsko časopisje izrabljati po ljudeh, ki jim je internacionalizem le sredstvo za razširjanje svojih nemškotarskih idej. — Upamo, da bosta gg. višji šolski nadzornik Gabrček in okr. šol. nadzornik Grmovšek, ki sta v zadnjem času nadzorovala kamenberško šolo ter se prepirala o lepih uspehih te šole in izrekla učitelstvu priznanje za njihovo trudopolno in uspešno delo, znela braniti čast in ugled slov. učiteljstva gb državni meji pred insulti odpuščenih nemških učiteljev.

— Sprejem v ljubljanske srednje šole. Na I. državni gimnaziji, državni realni, državni realni gimnaziji (Poljanske ceste) in na državni realni gimnaziji (Beethovnova ulica) bo vpisovano nje učencev v I. razred v nedeljo, dne 25. junija 1922 ob 8. do pol 12. ura. Otroci naj se prigrasijo v spremstvu staršev ali njih namestnikov ter naj prinesejo s seboj krstni list in obiskovalno izpričevalo zadnjega razreda ljudske šole. Zunanji učenci se lahko zglaste tudi pismeno. Sprejemna izkušnja prične v torek 27. junija točno ob 8. uri zjutraj.

— Državna realna gimnazija v Celju. Na državni realni gimnaziji v Celju se vrše sprejemni izpiti za I. razred dne 30. junija t. l. ob 9. uri dopoldne. Učenci naj se prigrasijo v spremstvu staršev ali njih namestnikov istega dne med 8. in 9. uro dopoldne na zavodu in prinesejo s seboj rojstni list in obiskovalno izpričevalo, ki mora imeti opombo, da je izdano v svrhu vstopa v srednjo šolo. — Ustmena matura se vrši na zavodu pod predsedstvom g. ravatelja dr. Tomiškega dne 16., 17. in 19. junija. K maturi je pripuščeni 22 dijakov in 1 dijakinja.

— Na trgovski šoli v Novem mestu s pravico javnosti se bo vršilo vpisovanje učencev in učenk v I. in II. letnik v nedeljo, dne 25. junija 1922 ob 9. do 12. V I. letnik se sprejmejo brez vsake preizkušnje tisti učenci in učenske, ki so dovršili IV. razred srednje šole ali meščanske šole ali pripravljali razred dvorazredne trgovske šole in so stari vsaj 14 let. Razven tega se sprejmejo v I. letnik tudi učenci in učenske, ki so dovršili III. razred srednje šole ali VIII. razred ljudske šole ali predzadnji razred meščanske šole, ako so stari vsaj 14 let in napravilo izpit iz slovenščine, srbohrvaščine, nemščine, računstva, geometrije, zemljepisa, prirodoslova in šizike. Pri izkušnji se zahteva toliko znanja, kolikor si ga pridobe učenci v pripravljalnem razredu. V II. letnik se sprejmejo učenci in učenske, ki so dovršili I. letnik dvorazredne trgovske šole. Vpisovna znaša za I. in II. letnik Din. 5. pri spevek za učila Din. 2.50. Šolnina znaša letno Din. 150 in se mora plačati v dveh obrokih. K vpisovanju naj se prinese krstni list in radnje šolsko izpričevalo. Vpisuje se tudi lahko rismenim potom. Vsa nadalnja pojasnila daje ravnateljstvo šole.

— Državna dvorazredna trgovska šola v Mariboru. Vpisovanje za šolsko leto 1922/23 se vrši ob 29. junija do 4. julija t. l. vsakokrat ob 8. do 10. ure na Zrinjskega trgu 1/1. Brez sprejemnega izpita je možen vstop v I. letnik onim učencem in učenkam, ki so dovršili IV. razred srednje šole ali IV. (nastavni) oziroma III. razred meščanske šole ali IV. razrede liceja ali pripravljali razred dvorazredne trgovske šole. Nanovo vstopajoči učenci in učenske moralo razen zadnjega šolskega izpričevala oddati ravnateljstvu šole tudi krstni (rojstni) list. Vnani učenci (učenske) naj pošljejo omenjeni listini po pošti do dne 4. julija. Morebitni sprejemni izpiti se bodo vršili z ostalimi izpiti vred dne 11. septembra ob osmih dafie. Vsi del pomanjkanja učnih prostorov je pripravljali razred začasno ukinjen.

Ljubljanska porota.

TRAGEDIJA V KOZARJAH.

Včeraj, dne 13. t. m., popoldne ob 16. se je nadaljevala razprava proti Andreju Divljaku. Zaslizane so bile še ostale priče, ki na so za obtožena precel obremenilo izpovedale. Sodišče je stavilo porotnikom 9 vprašanj. Dve glavni: 1. glede uboja, 2. glede težke telesne poškodbe. Porotniki so prvi dve vprašanji soglasno potrdili, zanikali pa jim stavljena vprašanja glede popolne pilanosti in samoočrambe. Na podlagi krivdoreka porotnikov je bil Divjak obsojen na 3 leta težke ječe. Sodišče je postopalo izredno milo, upoštevajoč številne olajšujoče okoliščine, ker je bil obtožene izredno razburjen in pilan ter se je svojega delanja pozneje kesal. Avditorij je bil ves dan poln razvednega občinstva, ki je pri interesantni razpravi vztrajalo do poznega večera. Obdolženec je svojo kazen sprejel. S tem je bilo poletno zasedanje porote končano.

Ljubljanski Sokol.

V nedeljo, 18. t. m.

Javna telovadba

na letnem telovadišču v Tivoli.

Kultura.

St. Cirković, Beograd:

VELIKO DELO »GLASBENE MATICE«

Prihod »Glasbene Matice« v Beogradu pomeni veliko kulturno-narodno delo, z ozirom na naše skupno življenje pa velik korak naprej na poti intimnejšega medsebojnega samospoznavanja v večji iskrenosti in vzajemnosti bratski ljubezni.

Oba koncerta »Glasbene Matice« v Beogradu in ostali koncerti v Novem Sadu, Subotici in Sarajevu so storili več nego vse drugo za naše vzajemno spoznavanje in za okrepitev naše narodne in državne enote. »Glasbena Matica« je v nasprotju z našimi dosedanjimi skoraj izključno politično-strankarskimi medsebojnimi odnosi jasno pokazala celokupnemu našemu narodu, kako je treba gojiti umetnost vseh treh delov našega naroda in kako je treba iti s pesmijo in radostjo v boljšo bodočnost in srečnejšo življenje ujedine-nih Slovencev, Hrvatov in Srbov.

V Beogradu, naši skupni prestolici, so bili 12., 13. in 14. maj pravi slovenski dnevi. Vse je izkazovalo Slovenijo, Slovencev in Slovencem neizmerno ljubezen, prisrčnost in toplo iskrenost. Po koncertih »Glasbene Matice« smo vsi Srbi uvideli in se prepričali o resničnosti dr. Ravnharjevihi besedi: da je slovenski narod del jugoslovenskega naroda, ali da je s svojo pesmijo zaslužn del tega naroda. Vsi smo neizmerno občudovali slovensko pesem, njeno lepoto in umetnost, njene motive in muzikalni celokupnost izvajanja naše pesmi s strani pevskega zbora »Glasbene Matice«. Vsi, od našega kralja Aleksandra do zadnjega poslušalca, smo v pesmi takorekoč intimo spoznali življenje svojih slovenskih bratov: njihove srčne občutke, ljubavno hrepenenje, njihovo molitev »Zdrava Marija«, humoristično in veselo folkloristiko, veliko ljubezen do narave, njihovo pesem o kralju Matjažu in Alenčici. In končno narodno pesem iz tožne Koroške, veličastno melodično tožno pesem: »Gor čez jezero, gor čez gmajnike, kjer je dragi dom, mojo zibelko.« Ta pesem, polna narodne boli, nam je povedala več nego vse drugo o naših bratih, ki vzdihujejo pod tujim jarmom. Obenem pa nas je spomnila na svobodo v naši skupni državi ter nas opomnila, da ne smemo zavedni Slovencev, Hrvati in Srbi v vsakdanjih strankarskih preprih pozabiti svoje splošne narodne naloge in da moramo biti v tem oziru vsi edini.

Ako je res, da nas pesem združuje, potem naj bo čast in hvala pevskega zboru »Glasbene Matice«.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Petek, 16. junija: Madame Sans Gene s Putlato v ulogi Napoleona. Zadnjikrat v sezoni. Izven.

Sreda, 14. jun.: Trintvohon. Red C.

Petek, 16. junija: Madame Butterfly. Gos-tovanje kapelnika g. Lovra Matičića iz Novega Sada. Izven.

Sobota, dne 17. junija: Carmen. Gos-tovanje kapelnika g. Lovra Matičića iz Novega Sada. Začetek ob pol osmih. Izv.

NAŠA OPERA.

Šest naših skladateljev se favi bajš s komponiranjem opernih tekstov; nekateri so svoje delo že skoraj dovršili, nekateri šele pričeli, tako, da se nam za prihodnje sezone obetajo prave senzacije na glasbenem polju. Gotovo ima naš oder dolžnost, da v prvi vrsti upošteva dela slovenskih skladateljev, če so dobra. Dobra po glasi in tekstu. Dandane se zve-zana uprizaritve vsake nove opere z velikanskimi troški. Nova slovenska operna dela bodo z večine nosila domać kolorit, saj jedno prinese ustoličenje slovenskih knezov na Gosposvet-sem polju, kar dvojje je povzelo dejanje Prešernovega »Krstja pri Savici« in jedno proslavlja »dom in svet«, torej bodo tudi v tem oziru vzrasla iz doma-čih tal. Toliko indiskretnosti si smem dovoliti, da opozorim na živahno delovanje naših glasbenikov, več nam za danes ni dovoljeno.

Pač pa imamo pravico in dolžnost, da opozarjamo vodstvo našega gledališča na to, naj pda priliko našim domačim umetnikom do uprizaritve, publiki do spoznavanja slovenskih umotvorov. Doslej se to žalibog zelo zanemarja. Naša opera, ki je popreje uprizarjala v prvi vrsti slovenska dela, je postala filijalka italijanske in francoske opere. »Boris Godunov« smo menda tudi samo zato čuli, ker ga je »Scal-ar« v Milano prevzela v svoj repertoar. »Jenufac« to interesantno češko delo, ki je na Dunaju doseglo velik uspeh, se nam je obetala, — a uprizarila se ni. »Prodana nevesta« in »Dali-bor«, ki sta stalna ne le na čeških in drugih slovenskih, temveč tudi na vseh nemških odrih, sta se pač parkrat uprizarila, prevzeta iz lanske sezone — v ostalem pa se je slovenska (da ne govorim slovenska) opera tako prezirala, kakor bi se to ne moglo na nobenem tujem, neslovenskem odru.

Bil sem letos parkrat v operi, ko je bila hiša na pol prazna. In tedaj sem se vedno mislil: Glej, pri tujih operah jih to nič ne ženi — radi tega vedno ostanejo na repertoarju — a slovenskih, dobro uspehih »Lepa Vidca« in »Zib-torogi« — pa letos niso hoteli vnovič uprizariti, ker ne vličejo in hiše ne napolnijo (tako se mi je zdelo neki ede-

čilen gospod, ko sem ga poprašal — zakaj teh dveh del ne čujemo več). — Letos je bila uprizarjena »Plesna legenda«, ljudsko domačo delo, a da so izpolni večer, so je temen baletu dodala enodejanska opera. Ker je bil balet slovenski, opera seveda ni smela biti, da veselje ne bi bilo popolno. Lahko bi se uprizarila Parmova »Ksenija« (ki je vedno dobro uspevala), a ne, — morala se je »Cavalleria rusticana« (in to v precej nezadostni obliki), da je le nekaj, kar ni domače! In vendar se je neki glasbenik izrazil, da čeni Parmov intermezzo mnogo višje od Mascagnijevega. — (Tudi »Cavalleria« cenim in sem je proti zanemarjanju domačega). — »Gorenjski slavček« so vedno leži v arhivu. Letošnja jesen, ko bo slavil za slovensko glasbo prezasluzni Anton Forster svojo 85. letnico, bi dala najlepšo priliko, da se uprizarijo. Naša dolžnost je, da proslavimo tega moža, ki je več nego vsakdo drugi sruil za slovensko glasbo kot učitelj in skladatelj. To ni osebni kult, to je le izraz hvalečnosti in spoštovanja. In ako je res, kar so trdi (skoro ne morem verjeti), da neka klika bojkotira tega glasbenika v koncertih in na odru, potem ima občinstvo pravico, da zahteva, da se mu da prilika čuti njegovega proizvajalca. — Drugi Slovenec, Vilhar, je slavil letos svoj jubilej — njegova »Smiljanca«, ki se je pred leti uprizarjala, pa je mirno počivala v arhivu — studirajo se morale druge tuje opere, domačin, rojak bodi pozabljen! Tako je bilo, a tako ne sme biti več.

Severin.

— Slovenska stenografija. Priredil Fr. Novak. Drugi del: Debatno pismo. Druga predelana izdaja. V Ljubljani 1922. Založila Jugoslovenska knjižarnica. Naslovna in litografirala Jugoslovenska tiskarna. Cena 16 Din. — Ko je pred dobrimi 20 leti izdal takratni gimn. prof. Novak I. izdalo korespondenčnega pisma, le bilo pri nas tako malo zanimanja za stenografijo, da za knjigo ni mogel dobiti niti založnika. Knjiga je izšla v samozaložbi in leta in leta so minila, preden je zaloga polta. Takrat avtor pač ni mislil, da se bo slovenska stenografija tako razširila, da bo po drugi izdaji postala takoj potrebna tretja (1916) in po tretji četrta (1921). Tudi pri debatnem pismu se prva izdaja — izšla leta 1901 v samozaložbi — precej let ni razprodala, dasi je bila ta knji-ga prvo in edino debatno pismo, ki smo ga imeli Slovenci. Po prevratu pa je nastalo po knjigi živahno povpraševanje, ki se je še posebno povečalo, ko smo dobili v Ljubljani univerzo. Druga izdaja debatnega pisma pomenja proti prvi znaten napredek. Knjiga upošteva pred vsem liste izraza, ki se dandane v našem javnem življenju posebno pogosto rabijo. Tudi v metodičnem oziru se je knjiga bofi prilagodila potrebam šole. V sistemu samem ni nič bistvenih izprememb. Prišel bo seveda čas, da se bo naša stenografija približala kolikor mogoče srbohrvaški, kar pa ni mogoče, — dokler srbohrvaške stenografije splošni nimamo. Imamo posebno srbsko stenografijo in imamo posebno hrvaško stenografijo, ki se druga od druge v marsičem ločita. Srbi iz bivše monarhije stenografirajo povečini »hrvaško«, Srbljanci pa »srbsko«. Nobenega dvoma pa ni, da je baš stenografija tisto polje, kjer se bo enotnost najlažje dosegla: ne tangira ne cirilice ne latinice, ne islama ne adventistov. Takrat se bo tudi slovenska stenografija — zlasti debatno pismo — približala srbohrvaški. Stenogram (rokopis prof. J. Osane) je zlasti v drugi polovici prav lično in vsesokoli jasno pisan. Knjige ni treba priporočati; priporočajo jo že ime avtorjevo in potreba praktičnega življenja. Knjigo priporočajo tudi nizka cena. J. D.

— Produkti gojenecv dramatične šole Udruženja gledaliških igralcev v Ljubljani. Danes, dne 14. t. m., ob 20. uri se zaključilo letošnja dramatična šola, ki jo je poživelovalno vodila gospa Gusti Danilova. Da se pokaže uspehi gojenecv, vrziora v dram-skem gledališču Sem Benellijev poem v treh delanjih »Ljubezen treh kraljev« v prevodu Alojzija Gradnika. Opozarjamo na to predstavo, ki bo pokazala, kakoga naraščala ima pričakovati naša drama.

— Nova knjiga. Pisalo nam: Dr. Franjo Ogrin je spisal knjigo: »Slike iz Belokranjine«, ki podala na 76 straneh mnogo narodopisnih posebnosti, pa tudi kratkočasne in resne zgodbe iz življenja Belokranjcev. Knjiga, broširana, stane 8 Din (brez poštnine) in se dobiva v vseh knjigarnah. Ker knjige nismo dobili v oceno, ne moremo o njej izreči sodbe.

— Gojenecv dramatične šole Udruženja gledaliških igralcev v Ljubljani prirede v sredo, dne 14. julija t. l. ob 20. prvo javno produkcijo v dram-skem gledališču. Uprizaro Sem Benellijev tragični poem v treh delanjih »Ljubezen treh kraljev« v prevodu Alojzija Gradnika pod režijo gospe Danilove, ki je dramatično šolo tudi vodila. — Opozarjamo občinstvo na to predstavo, da dā z obilnim obiskom vspodbude mlademu naraščaju naše Talije, gospi Danilovi pa zadoščeno za njen trud in poživljalnost.

— V boj za staro pravdo! Mladinska igra v 5 delih. (1.) Sv. viera, (2.) Sv. Ciril in Metod. (3.) Ustoličenje slov. knezov, (4.) Kmečki upor, (5.) Ilirija. (6.) Po ujedinitvi — epilog. Spisal Josip Lapajne. Proizvajajo jo slovska mladina v Kranj pri Kranju 18. t. m. ob 3. uri v proslavo kraljevo poroke. Prijatelj mladine in slov. kmeta — dobrodošli!

Glasbeni oestnik.

— Koncert ljubljanskih slopcev so vrši v Celju dne 24. t. m., na kar se oolisko občinstvo že sedaj opozarja.

— Pevci in pevke »Ljubljanskega Zvonca« v sredo, dne 14. junija ob polosmih zvečer vršajo skupna vaja, nato odborova seja.

Sokolstvo.

— Seja prireditvenega odseka za I. jugoslovenski vsesokolski zlet se vrši v petek dne 16. t. m. ob 18. uri v zletnih prostorih, Narodni dom. Udeležba obvezna. Zdravo.

— »Ljubljanski Sokol« priredi v nedeljo dne 18. junija t. l. na letnem telovadišču ob Lattermanovem drevo-redu svojo vsakoletno javno telovadbo s sledečim sporedom: Dopoldne: Izkušnje. Začetek ob 8. uri. Popoldne: Javna telovadba, začetek ob 4. uri. 1. Moška deca: proste vaje. 2. Ženska deca: zletne proste vaje s ploščami. 3. Skupni nastop moške dece in naraščaja na orodju in v igrah. 4. Ženski naraščaj: zletne proste vaje. 5. Moški naraščaj: zletne proste vaje. 6. Skupni nastop vseh ženskih oddelkov na orodju. 7. Člani: Zletne proste vaje. 8. Članice: zletne proste vaje. 9. Orodna telovadba članov. 10. Izbrane telovadke: Telovadni ples. Zložil br. dr. V. Murnik po glasbi br. R. Matejčevca. 11. Izbrani vrsti telovadcev na drugo in tretjo. Pred telovadbo koncert vojaške godbe pod vodstvom kap. g. dr. Čerina.

— Sokol I. priredi svojo javno telovadbo dne 2. julija. Podrobnosti spored se objavi pozneje.

— Naraščajski dan dne 23. julija. Jugoslovenskemu sokolskemu naraščaju, ki se privikar pokaže v večjem številu pri javnem nastopu, je v prvi vrsti namenjen 23. juliju. Naraščajevskega nastopa se udeležijo vsa sokolska mladina naše domovine, prišli pa tudi med njimi do 1000 naraščaja češkega Sokolstva. Vse mladi zbor naj pokaže združeno in ujedinjeno domovino, posejano z nežnim sokolskim cvetjem. Moški in ženski naraščaj ter deca obojega spola se zbere ta dan na zletišču, da se spozna, da vidi, da ni razlike med njimi — pa bodi njegov dom pod svitim Triglavom ali pod skalnatimi gorami alpske meje. Sokolska meja bodi trdna vez med njimi in spoznanje, da so sinovi in hčere ene matere — Jugoslavije. Tako je zamišljen naraščajevski dan na vsesokolskem zletu. Vsa društva so dobila že točnošča navodila glede nastopa naraščaja. Za prenočišča in za prehrano naraščaja v Ljubljani bode preskrbel vse potrebno zletni odbor. Bratska društva in župe pozivljamo, da se drže danih navodil in da primerno vezbajo mladino za prvi javni nastop. Skrbite za sedal, da se nabavi za naraščaj dovoljno število naraščajevskih krolev. Dela in priprav je torej v izobilju v vsakem društvu in za vsakega člana. To nas pa ne sme prestrašiti, zakaj brez dela in brez truda ni uspeha.

— I. jugoslovenski vsesokolski zlet — narodno noše. Do sedaj je došlo že precejšnje število prijav za narodno nošo, a vendar je želeli, da prihajajo nadaljnje prijave živahneje. Treba je namreč vedeti natančno število udeležencev v narodnih nošah radi skupnega nastopa. Vsi prijavljenci v narodnih nošah dobe posebne legitimacije za vožnjo in udeležbo na zletnih prireditvah, vsled tega je v interesu posameznikov, da se pravočasno javijo.

— »Sokol« v Kamniku s odsekom v Komendi priredi v nedeljo 18. t. m. pešizlet v Komendo, kjer se vrši javna telovadba na vrtu brata Vodeta. Po telovadbi vrtna veselica. Sodelujejo kamniška mestna godba. Da pokažemo tudi Komendancem, kako visoko se je »Sokol« dvignil, vabimo vse prijatelje sokolstva, da pohite ta dan k nam. (Društva še vedno ne uvažujejo, da je treba za objavo prireditve, združenih z veselici, plačati poleg pristojbine tudi državnih davkov? Ali naj za ta društva list plačuje davke? Prosimo, da se nam pošlje pristojbina! Uredn.)

— Sokolsko društvo v Medvodah ima v nedeljo dne 18. junija javen nastop, združen z vrtno veselico in sodelovanjem godbe dravske divizijske oblasti. Za dobro kapljico in mrzel prigrizek preskrbljeno. Udeležniki iz Ljubljane imajo za povratek ugodne vlakovne zveze. Prireditve se vrši ob vsakem vremenu.

— Sokolska razstava. Ponovno opozarjamo vsa bratska društva in župe, da pošljejo pravočasno vse predmete, ki so namenjeni za sokolsko razstavo, ker se na pozneje došle pošiljke ne more ozirati. Prosimo istotako vse brate in sestre, ki imajo shranjene sokolske spomine, da jih oddajo proti potrdilo razstavnemu odseku, ki jim jih po končani razstavi vrne nepokvarjene.

— Zletni znak. Pozivamo vsa bratska društva, da čimprej naroče za vse udeležence zletni znak, ki stane 20 Din. Opozorjamo dalje, da je vse članstvo, ki se udeležijo zleta, zavarovano proti event. nezgodam na železnici, vsled česar mora vsak član (ica), ki kupi znak, doplačati še 2 K za zavarovalnino. Denar za znak in zavarovalnino je poslati naprej. Znaki se pošiljajo samo na društva, zato jih naj posamezniki naročajo samo pri društvih in ne direktno pri Savezu.

— Prodajalno gostilno. Na telovadišču vsesokolskega zleta. Na telovadišču bode napravljena večja števila prodajnih prostorov v velikosti 4 krat 5 m. Ti prostori bodo odprti za občinstvo od jutra do zaključka telovadbe, to je do ca. 8. ure s večer. Interesenti se opozarjajo, da vložijo oferte glede najema prostorov najkasneje do 1. julija t. l. na naslov: I. jugoslovenski vsesokolski zlet 1922. Finančni odsek. Posamezniki namreč lahko tudi za več prostorov. Finančni odsek ni zavezan oddati prostora najvišjim ponudnikom. Eventualno potrebne informacije se dobe v pisarni JSS v Ljubljani, Narodni dom.

— Peti broj Sokolskog Vjesnika župe zagrebačke. Prilimi smo peti broj Sokolskog Vjesnika župe zagrebačke, na se zadovoljstvom konstatujemo veliki napredek in uređivanje ovog lista, koji je dana dana jedini svoje vrste u sokolskoj literaturi. Ovaj broj napose odlikuje se osobito biranim šifrom, pa

je osobito informativne naravi ne samo u jugoslovenskom, već općenito u svjetskom Sokolstvu. Od osobitog su interesa članci strogo tehničke sadržine. Mi ponovno sa svoje strane ovaj list preporučamo, a time pak više što mu je cijena minimalna od 15 dinara godišnje, a koja se šalje na upravu lista: Sokolski Vjesnik župe zagrebačke, Zagreb, Nova Ves br. 23.

Turistika in šport.

— Savinska podružnica S. P. D. naznanja svojim članom in vsem prijateljem Solčav. planin, da bo Frischaufer dom na Okrešlju dne 18. t. m. odprt in od tega dne nadalje oskrbovan. Koča na Korosici pod Ojstrico bo odprta 20. t. m. ter bo istotako oskrbovana. Zložek, t. j. tajnik.

— Prvenstvena tekma. V četrtek 15. t. m. se vrši ob 18. uri na igrišču Sparta - Primorje prvenstvena tekma Jadran - Svoboda Ljubljana.

— Č. A. F. C. Praga : Ilirija. Današnja tekma med prvorazrednim praškim atletičar. football klubom in Ilirijo se prične po 18. torei tako kasno, da ji more vkljub delavnemu dnevu vsakdo prisostvovati. Vrši se ob vsakem vremenu.

— O Češkem Atl. a. footb. klubu, ki nastopi danes proti Iliriji, poročajo zagrebški listi po tiskih s Concordio in Gradjan- skim: Cafe je izvrstno vibrano, brzo moštvo z jako dobrim startom. V polju igra izborna, pred golom je mnogokrat neodlo- čen. Posebno se odlikuje v Caiku levo krilo Müller. Centerhal Karas je neumoren, tehnično dovršen igralec. Prav dobra sta tudi branilca, osobito levi ter golman. — Čehi, učitelji slovenskega nogometa, so v Ljubljani najbolj priljubljeni gostje. Nogometne tekme s češkimi klubi so bili za našo publi- ko vedno sportna atrakcija. Ker v njihovi izraziti kombinaciji igra lih v resnici ni nadkrililo nobeno tuje moštvo. Ilirija bo imela z njimi kakor s Čehi vedno jako težak posel, pričakovati je, da jo bodo v tak- tičnem oziru znatno nadkrililevali. Izena- čiti more ta minus edino s hitrim startom, dobrim tempom ter največjo požrtvoval- nostjo.

— Maribor : Ilirija. V nedeljo. 18. t. m. igra v Ljubljani SSK Maribor, prvak mariborskega okrožja slov. nogom. podsaveza.

— Sportni meeting na Bledu. O priliki bivanja kraljevske dvojice na Bledu priredi Sportna Zveza na Bledu velik sportni meeting, ki bo obsegal: Kolesarsko dirko Ljubljana — Bled, 50 kilometrov; motociklistično non stop kvaliteta vožnjo na isti progi; plaval- dam; tekmo v skokih in waterpool; tek okrog jezera na 6,5 km, zlet avto- no tekmo s tekmovalcem gospodov, mobilistov na Bled in evitlični korzo avtomobilistov, motociklistov in kole- sarjev nogometno tekmo dveh prvored- nih moštev v Zaki. Dan se doboči pravočasno, podrobnosti razpis tekem bo pa v Sportu, ki izide v sredo, 21. t. m. Vse one pa, ki se nameravajo ude- ležiti teh tekem, opozarjamo že danes na meeting, ki bo imel nalogo, repre- zentirati naš sport. Udeležba je mogoča vsem sportnim klubom Jugoslavije.

— Kolesarski podsavez za Slovenijo priredi v nedeljo, dne 18. t. m. veliko Zvez- no dirko v Celje. Te dirke se udeležijo vsi kolesarski klubi, vključeni v podsavez ter tudi bratski hrvatski kolesarski in motocik- listični klubi. Skupni obed v hotelu »Balkan«, po obedu zborovanje delegatov Podsavez- nih klubov, popoldne sportna veselica pri »Grenadirju«. Pri veselici tekmovalci s dirkalnimi aparati. Ker je zanimanje za to dirko v sportskih krogih jako veliko, pro- simo tudi od strani kolesarjev izetnikov najštevilnejše udeležbe. Start ljubljanskih kol. klubov ob 6. zjutraj pri km. 1 na Dunaj- ski cesti. Odnos izetnikov ravnatom ob 4. zjutraj. Sestanek dirkačev in zaključek prijav v petek ob 19. v klubovi kavarni »Prešern«. Podsavezni odbor.

— Jugoslovenski avtomobilni klub vabi svoje člane na redni občni zbor, ki se vrši v sredo, dne 21. junija t. l. ob 16. uri popoldne v mestni dvorani ljubljanskega magistrata s sledečim dnevnim redom: 1. pozdrav predsedni- ka; 2. čitanje zapisnika; 3. poslovno poročilo načelnstva; 4. poročilo računskega preglednikov; 5. volitev 8 članov na- čelnstva in 2 računskih preglednikov; 6. sklepanje o sodelovanju kluba pri sportnih prireditvah na Bledu; 7. pred- logi sportno tehniškega odseka o klu- bovih prireditvah v letu 1922; 8. poro- čilo o bodoči organizaciji kluba; 9. raz- govor o prekomernem prometu z avto- mobilni na podlagi tritipkov in o lajša- nju carinskega postopka pri prehodu; 10. državne in komunalne davčine na vozila; 11. samostalni predlozi in slu- čajnosti. — Občni zbor se vrši isti dan kot glavna skupščina svezs industri- jov.

— Zagrebški »Sportni List« o tekmi med reprezentancami Jugoslavije in Romu- nije. Tekma med reprezentanco »Jugosla- vije« in »Romunije« za kraljev zlati pokal je končala, kakor znano, z rezultatom 2 : 1 za Romunijo. Zagrebški »Sportni List« obo- je tekmi med drugim: Vest, da je kraljev zlati pokal prešel v lasti Romunije, je za- ložno odločila v srcu vseh jugosloven- skih sportašev. Deset igralcev Zagreba je zastopalo našo državno reprezentanco, zato imamo razlog za neuprte naše reprezentan- ce ovesneti z največjo depresijo. Med dru- gim omenimo nastop levega krila Solata, ki je neoposredno za našo reprezentanco. Če Zagreb ne more dati levega krila, I. Iri- liana bi nam za sigurno stavila (Vidvater). Tudi mi smo tega mnenja, da se pri izhri državne reprezentance ne sme niti najti samo na Zagreb, temveč naj se igralci shva- lo njihovem tehničnem znanju in smotnosti in vse države. Potem bo solvo drugo lo- to, da Solat naji

Narodna skupščina.

— Beograd, 14. junija. (Izvirno.) Včerašnja 57. redno sejo je otvoril predsednik dr. Ribar ob 17.10. Seja je bila mestoma zelo živahna in za- nimiva. Obravnavala so se nekatera vprašanja, ki se tičejo Slovenije, oso- bito ustanovitev rudarske akademi-rije v Mariboru. Minister rude in šum Ratajlovič je odgovarjal najpre- je na vprašanje poslanca Lazareviča glede ustanovitve rudarske akademi-rije v Mariboru. Minister je izjavil, da se ministrstvo za rude in šume še ni bavilo s tem vprašanjem in da se ustanovi po potrebi rudarska akademi-ja, v prvi vrsti pa pride v poštev Bosna, ki je za rudarstvo najbolj važna pokrajina. — Minister notra- njih del je pojasnjeval vprašanje o banjalški aferi in izjavil, da se zave- vana nahaja v štadiju preiskave. O tej aferi je govoril tudi pravosodni mini- ster dr. Laza Marković. Od državnega pravdnštva v Sarajevu pričaku- jejo podrobno poročilo o aferi. Dalje je minister pravde dr. Marković od- govarjal na interpelacijo jugosloven- skega kluba o postopanju ohranskega skga kluba o postopanju okr. glavav- stva v Logatcu zoper Kmet. zadrugo v Begunjah pri Cerknici. Minister je izjavil, da ne more podati točnega poročila, ker ni dobil potrebnih infor- mativnih poročil od oddelka minist- rstva za trgovino in industrijo v Ljub- ljani. Sledile so še ostale interpela- cije, na kar je bila seja zaključena ob 19. Danes zbornica nadaljuje razpra- vo o interpelacijah.

BODOČE PARLAMENTARNO DELO.

— Beograd, 14. junija. (Izv.) V parlamentarnih in političnih krogih obširno in živahno razpravljajo o bo-

dočem programu narodne skupščine. Narodna skupščina ima sedaj pred- vsem nalogo, rešiti budget za leto 1922., dalje zakon o zunanjem državnem posojilu in pa novi volilni zakon. Nekateri parlamentarni kro- gi so za to, da se ti zakoni rešijo po- tom bržega postopanja, kakor to do- loča za gotove zakone ustava, po- sebno volilni zakon naj bi zakono- dajni odbor razpravljaj po tem po- stopanju. Dalje namerava predse- stvo narodne skupščine določiti dne- ve plenarne seje za dopoldne od 9. do 12., sobota in nedelja sta izvezta. Parlamentarni klubi koalicije poziv- vajo svoje poslance, da se morajo udeleževati vseh bodočih sej, po- sebno ko prihodnje dni začne prora- čunska debata. Sedaj je glavno vprašanje, v kakem vrstnem redu naj pridejo gorenji zakoni na dnevni red. Predsednik narodne skupščine je na podlagi poslovnika ugotovil, da se volilni zakon lahko stavi kot prva točka dnevnega reda in da se ob en- emen lahko vodi razprava o budže- tu. Tekom prihodnjih tednov ima za- konodajni odbor dokončati razpravo o volilnem zakonu, ki bi naj potem takoj prešel na dnevni red plenuma.

— Beograd, 14. junija. (Izv.) Ge- neralna debata o proračunu prične prihodnji teden. Za proračun vlada živahno zanimanje. Povodom gene- ralne debate pričakujejo, da poda zunanji minister dr. Ninčić daljši ek- spoze o naši zunanji politiki, posebno pa točna pojasnila o stanju vpraša- nja rešitve sporazuma z Italijo, da- lje pričakujejo, da bo tudi podan daljši ekspozé o notranji politiki od strani ministrskega predsednika, ka- kor tudi o finančni in gospodarski politiki od strani finančnega mi- nistra.

Finančni položaj Avstrije.

ZVEZNI KANCELAR O POLO- ŽAJU.

— Dunaj, 14. junija. (Izv.) Kata- strofa na valutnem in deviznem trgu je dala avstrijskemu parlamentu po- vod za daljšo debato. Zvezni kance- lar prelaj dr. Seipel je v daljšem ekspozéju opisal in očrtal finančno politiko vlade, ki stremi, da na vsak način vzpostavi trdne temelje av- strijski financ. S posebnim povdar- kom je naglašal, da je avstrijska vla- da trdno prepričana o skorajšnjem koncu vratolomnega valutnega si- stema, da se sistem valutnih težav v najkrajšem času zruši. Z radostjo je naznanil zbornici, da se finančni minister pogaja z dunajskimi banka- mi, posebno z velebankami: Han- delskreditanstalt, Bodenkreditanstalt, Länderbank, Anglobank in Bank- verein. Namen teh pogajanj je, da se uvede pomožna akcija za ustali- tev tečaja avstrijske krome.

— London, 13. junija. (Izv.) V spodnji zbornici je prijavljena na vlado interpelacija o finančni reorga- nizaciji Avstrije. Zakladni minister Horne je odgovoril, da je avstrijska vlada ukrenila vse potrebno za re- vizijo davčnega sistema in da skuša zmanjšati izdatke. Dalje je naglašal, da je Velika Britanija Avstriji do- volila dva in eno četrt milijona funtov šterlingov, dalje so dovolile Avstriji Češkoslovaška 50 milijonov čK, Francija 55 milijonov frankov in Italija 70 milijonov lir. Ti krediti so namenjeni, da Avstrijo začasno iz- vlečejo iz finančne mizerije. Angle-

ški kredit je bil že februarja likviden in je omogočil začasno kurz krone ustaliti. Zakladni minister pa je da- lje naglašal, da francoski in italijan- ski kredit še nista bila izplačana.

FRANCOSKO POSOJILLO AV- STRIJ

— Pariz, 14. junija. (Izv.) Senat je sprejel in odobril od poslanske zbornice sprejeti zakon, da se Av- striji dovolijo posojilo v znesku 55 mi- lijonov frakov. Senator Daudet je povodom debate o posojilu izjavil, da mora Francija vediti podonavsko politiko v tej smeri, da prepreči uje- dinjenje Avstrije z Nemčijo. Poinca- re pa je izjavil, da se mora posojilo čimprej realizirati, ker Avstriji gro- zi finančna katastrofa.

USTANOVITEV NOVE AVSTRIJ- SKE EMISIJSKE BANKE.

— Dunaj, 14. junija. (Izv.) Tek- om včerašnjega dneva so bila za- ključena načelna pogajanja med fi- nančnim ministrom Segurjem in za- stopniki dunajskih velebank glede ustanovitve nove avstrijske emisij- ske banke. Dunajske velebanke dajo na razpolago 200 milijonov švicar- skih frankov. Pogajanja so v načelu premostila vse zadevne težkoče. Da- našnji listi ustanovitev emisijske ban- ke pozdravljajo z veseljem in velikim zadoščenjem. Naglašajo, da je usta- novitev banke temeljni zaključek sa- nacijske akcije za avstrijske finance.

KAKO DELAJO ITALIJANI ZA SPORAZUM.

— Rim, 14. junija. (Izv.) Posla- nec Dudan je predložil poslanski zbornici interpelacijo radi krutega preganjanja Italijanov v Dalmaciji z jugoslovenske strani. Pravi, da so na praznik statuta in naslednje dni Ju- gosloveni v Šibeniku. Trogiri in Splitu napadali Italijane, jih zmer- jali, ranili italijanske delavce, mor- narje in poveljnike italijanskih tr- govskih ladij ter poškodovali in raz- bili izlozbe italijanskih trgovcev. Vse to so vršili v varstvu javnih stražnikov in carinarjev. To se je zgodilo par dni potem, ko so zastop- niki SHS podpisali preliminarne za- nove pogodbe prijateljstva med Ju- goslavijo in Italijo. Zahteva, da se pošljejo v varstvo Italijanov nemu- doma volne ladje v šibeniško in solitsko pristanišče. (Tako pravi Dudan!) Seyed a oerira z neresnico. Italijanom se v Dalmaciji ne godi ni- kaka krivica. Pač pa se čutilo Itali- jani nekeke naddržavljane in se te- mu primerno obnašajo precej izzi- valno. Vsako malho nevednost pa razkričilo hitro za veliko njim stor- leno krivico. S temi dalmatinskimi Italijani ne bo nikdar miru. Ako bo- de življali take izvanrednosti, kakor

Dopisi.

— Iz Kostanjevice: Kraljeva poroka in katoliški shod. V Kostanjevici na Dolen- skim se je vršil dan 28. maja veliki katoliški shod za leskovoško dekanijo. Duhovniki cele dekanije so en mesec prej ljudstvu pred- očevali, da bo ta shod nepolitičen in da bo to samo katoliška slovesnost. Zato se je na- bralo res kakih 7 do 8 tisoč ljudi izmed njih 80 odstotkov radovednežev. Zupnik Pod- bešek in župan Colarič sta vabila, organi- zovala, pripravljala in vodila okraševanje, postavljanje slavolokov celih 14 dni poprel. Zato je bil shod na zunaj res lepo aranži- ran. Na znotraj pa se je izprevergel v poli- tično prireditve, kakor hitro sta nastopila govornika dr. Stanovnik in urednik Krem- zar. Ker klerikalci kot politiki na svoje shode ne daje niti svojih privržencev, sklicu- jejo shode vernikov, da priženo vsaj nekaj poslušalcev skupaj. Nekateri duhovniki, ki jim se ni zamrl čut poštenja, so glasno da- lali izraza svojem nezadovoljstvu, da se katoliška misel tako zlorablja v politične svrhe, protidrjavno hujskanje in jemanje avtoritete državnih oblasti pri narodu. Ob tej priliki pa župan in župnik nista samo kazala svojega veselja nad svojim uspehom pri Materi Božji dobrega sveta, pač pa tudi svoje veliko ogorčenje nad Kostanjevčan- in šola, ki niso razobesili zastav. V mesu je bilo izmed 96 hiš samo 12 v zastavah. Temu ogorčenju primeren je bil tudi odmev v »Slovenec«, ki je poleg pretirane po- veličavanja katoliškega shoda priobčil tudi izbruh jeze na kostanjeviške meščane in učitelstvo. Vse drugače pa je bilo deset dni pozeje, ko smo praznovali kraljevo poro- ko. Na predvečer skoro na vseh hišah v mestu razsvetljena okna, transparenti na ko- li, kraljeve podobe v oknih. Grad je bil bajno razsvetljen in okrašen, sredi dvorišča podoba vladarja, koja sta stražila mala So- kolica. Bakljada in serenada po mestu in v grad. Povorko je otvoril Sokol, za njim ga- silno društvo in mestna gasilska godba, po- tem pa nebroj občinstva in sokolski nara- ščaj. Vse je vzklikalo: Žive kralji, žive kraljica, živele edinstvo, živele Jugoslavija. Na dan poroke je bila ob osmih slovesna sv. maša, katere so se udeležili korporacije in društva ter celokupno uradništvo in šol- ska mladina. Sokol in gasilno društvo sta bila v spremstvu mestne gasilske godbe zastopana v krolji. Po maši je imel upravitelj gozdarskega urada pred okrašenim vladarje- vjo podobno sredi trga nagovor na zbrano občinstvo, predstavljaloč narodu pomen te- ga dneva za narod in državo. Nato so za- stopane korporacije, društva in uradi odpo- slali udanostno brzoljavo na pokralinsko upravo. Mučen vtis je napravilo, da župan in župnik, ki sta za katoliški shod 14 dni gorla navdušenja, nista ničesar ukrenila za povzdigo slavnosti. V župnišču sta se svet- likali dve skromni bralavki, ko je ostalo mesto plavalu v svetlobi. Tudi ni bilo na oknih občinske pisarne nobenega znaka in zastavo na občinskem poslopiju je dal raz- obestiti najemnik prvega nadstropja in ne župan. Župan sploh ni bil navzoč ne na predvečer in ne na dan slavnosti in župan- stva tudi ni zastopal nobeden občinski sve- tovalec. Namesto da bi župan sklical sve- čano sejo občinskega odbora in odposlal vdanostno brzoljavo, se je skril doma v Orehovcu, da ga ni bilo dobiti iz zatija. To ostentativno preziranje zunanje forme od strani župana in župnika ne more biti za- molčano. Osobito je bila županova sveta dolžnost, da je on dal inicijativo za vse, kar je, Kostanjevica priredila kraljevi dvolici in da je on vsaj desetino vneke, ki jo je razvil na katoliškem shodu, posvetil svojem vladarju. On stori in ukrene le ono, kar mu svetuje in zapove njegov duševni vodja, župnik Podbešek.

— Iz Prevalj: Na binkoštni ponedeljek je priredilo v svrhu nabave neobhodno po- trebnih gasilskih cevi podpisano društvo vrtni koncert, združen s tombolo. Priredi- tev je uspeła primeroma dobro. K temu pa so pripomogli v precejšnji meri zunanji gostje, posebno Guštančji. Guštanjski salo- nski orkester, ki je izborni in neumorno prednašal skoraj izključno slovenske sklad- be, kakor tudi domači pevski zbor izvoli za svoje sodelovanje sprejeti našo iskreno zahvalo! — Istotako se zahvaljujemo vsem darovalcem, ki so prispevali za našo tom- bolo z dobroti. Razveseljivo je pri tem, da so pokazali svoje zanimanje za gasilsko stvar tudi posestniki izven naše občine in taki darovalci, ki so na našo pomoč za slučaj nesreče le deloma zainteresirani, medtem pa moramo omentiti žalostno dej- stvo, da nas je premogovnik po svojem upravitelju — katerega poslopja tvorijo skor- ralda polovico Prevalj — zavrnil brez vsa- kega dobrote, dasi se je g. upravitelj sam udeležil prispevanja za tombolo. Ako taka podjetja, kot je premogovnik, ne kažejo naj- manjšega interesa do tako humane insti- tucije kot je gasilno društvo, potem le pač vsako delovanje gasilstva nemogoče. Bila bi vendar samota za Prevalje, ako bi bili brez lastne gasilske organizacije, v slučaju nesreče pa nad vse žalostno, nepregledno posledice. — Na prireditvi je manjkalo skoraj polovico naših hišnih posestnikov, kar zopet dokazuje, kako malo jim je pri sre- obstoj gasilstva in kako malo da računajo z možnostjo nesreče, ki nikdar ne počiva. — Ali naj res vzdržujejo neposretni gasilsko organizacijo sami, ako jih vsi posestniki ni- delansko, niti gmočno ne podpirajo? To za- htevat bi bilo res preveč! Zato anellarm, v prvi vrsti na vse posestnike, naj znanerl kaželno velj zanimanja za naše društvo, da vam bo lahko v slučaju nesreče prihitelo na pomoč. — Prostovoljno gasilno društvo Prevalje.

— Dobitki tombole »Kluba Primorka«, ki so bo vršila dne 18. junija na Koncertnem trgu, so izločeni v oknih urada za posne- vanje trgovine in obrti na Dunajski cesti in tvrdilo Mejač, Prešernova ulica. Ostala dva dobitek bosta izločena v oknu »Kmetijskega lista«, Kongresni trg.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 14. junija 1922.

— **Banditstvo.** »Avtonomiste«, ki ga izdaja Albin Prepeluh in urejuje Joža Petrič, je priobčil v soboto tole notico: »Kralj Aleksander se je v četrtak oženil. To ni nič posebnega, ampak se vsakemu moškemu lahko pripeti, nekaterim nepoboljšljivim celo po večkrat. In mi bi tega dejstva niti ne zabeležili, ker je poroka privatna zadeva. Ampak nekaj drugega nam sili pero v roko. Pri poročnem obredu je bil navzoč tudi g. minister Pucelj, kar je dalo svečanemu obredu še prav poseben sijaj.« Z ozirom na to nesramno notico, kakršne doslej še ni zagrešil noben slovenski list, piše celjska »Nova Doba«: »V letu 1922, ko še niso posušene solze slovenskega trpljenja izza nemške sužnosti, smejo tako pisati listi v slovenskem jeziku in ni oblasti ne v Celju, ne v Ljubljani, ki bi to preprečila. Leta 1922. se smejo listi, ki se tako norčujejo iz predstavnika naše države, tiskati v tiskarnah, ki se imenujejo slovenske, ki živijo od slovenskega dela, in časopisi, ki tako pišejo, imajo inserate od tveč, ki se imenujejo slovenske. Da je tako je prav ker drugega nismo vredni Slovenci, dokler smo taki in prav bi bilo, da bi tak narod, ki to gleda in vzdrži, s svojimi brati vred onstran državnih mej hlapčevsko služil Nemcu in Lah. Svobode nismo vredni Slovenci, dokler cvete pri nas taka neznačajnost, dokler pljuvamo na našo narodno čast.« Podpisujemo v polnem obsegu izvajanja »Nove Dobe«. Dostavljamo samo, da pišejo tako kreature, ki so se pod Avstrijo valjale v prahu in blatu pred nemškimi močmi, ki v vihte v pasji ponižnosti kadilnice pred Franom Josipom in Karlom, kreature, ki bi še sedaj rade, da bi živžgal preko hrbov slovenskih robov nemški in habsburški bič. Ti skovna svoboda, ki omogoča takšne ekscese, je lepa stvar, a dobra je samo za državo, kjer je novinarstvo že tako razvito, da zna in ume ceni tiskovno svobodo. Pri nas je žalbost takšnih novinarjev malo, zato imajo sprito tiskovni svobodi častniškarski banditi široko polje za svoje ekscese. Ali bo poštena slovenska javnost trpela, da bo »Avtonomist« še nadalje »spravil ob dobro ime Slovence in Slovenijo?

— **Gospa Pašičeva v Ljubljani.** Na potu na Bled je prispela včeraj v Ljubljano g. Pašičeva, soproga min. predsednika Nikole Pašiča. Zvečer je z gđ. hčerko prisostvovala predstavi v opornem gledališču, kjer se je pela opera »Lakme«.

— **Napredni favnosti!** V Ljubljani se je ustanovilo »Centralno tajništvo jugoslovenske napredne omladine iz Slovenije«, ki družji napredne dijaške organizacije, akademske, kakor tudi srednješolske, tako da bo od sedaj napredni nastopala večina jugoslovenske napredne omladine iz Slovenije enotno in skupno Central. tajništvo družji do sedaj osem društev, stoji izven vsakega političnega udejstvovanja in stremi kot tako po izvedbi nove »Mlade generacije«. V njenem območju se je ustanovila tudi »Prosveta«, ki postani naslednica bivše »Prosvete«. Za vse to ogromno delo potrebuje Centralno društvo mnogo denarja in se obrača tem potom na vso napredno javnost brez razlike, da ji priskoči z denarnimi prispevki na pomoč in ji pomore do čim prejšnjega uspešnega dela. V kratkem se bodo razposlale na vse prijatelje napredne omladine tozadevne prošnje in Centralno tajništvo prosi in je trdno upravičeno, da se bodo vsi radevolje odzvali. Vsi oni pa, ki bi pomotoma ne prejeli teh prošnji, naj nam oprostijo in naj blagovolijo nakazati prispevke direktno na Centralno tajništvo, Ljubljana, Tomanova ulica 3. Prepričani bodite vsi, da bo znala napredna omladina povrniti vse s svojim delom sedaj in v bodočnosti. — **Odhor.**

— **Kralj kupuje jagode.** Tudi predvčeršnjim popoldne se je pripeljal naš kralj v Ljubljano ter je dospel na Tržaško cesto. Tam je opazil dečka, ki je prodajal v kosarici rdeče jagode. Stopil je z avtomobila in vprašal malega dečka, mu li proda jagode. Deček je pritrdil. Kralj mu je izročil bankovec za 100 dinarjev, vzel kosarico in se hotel vrniti na avtomobil. Deček je stal z bankovcem v roki, debelo gledal za kraljem ter začel na glas jokati. V tistem hipu je prišel mimo neki gospod, ki je vprašal dečka, čemu joka. Deček je na odgovoril, da mu mora vendar gospod kosarico vrniti, ker mu je prodal la jagode. Če kosarico ne prinese domov, bom tepen! Gospod je dečku dopovedal, da je dobil vendar 100 dinarjev, ampak deček se ni dal potolažiti. Kralj se je torej vrnil ter vprašal gospoda, zakaj dečko tako plaka. Ko mu je gospod razložil, so je kralj nazaj, polskal na avtomobilu polo belega papirja, stregel jagode v papir ter vrnil de-

ku canjico. Ali je bil dečko potem doma vendar tepen, pa nam ni znano.

— **Kraljica in ljubljanski redar.** Ko se je pripeljala kraljica prvič v Ljubljano in seveda zopet šofirala sama, se ni poznala ljubljanskega drakoničnega voznega reda. Po lepi Gosposvetski cesti je torej poglajala avtomobil s velikomestno naglico ter kakor lastovka priletela na Celovško cesto. Kar opazi sredi ceste ljubljanskega redarja z dvignjeno roko in s pravilno uradno-rešenim obrazom. To je pomenilo: »Stoj! Tako nagla vožnja je prepovedana!« Kraljica je seveda brzino vožnje zmanjšala, naš vrli redar pa je ugledal kraljico ter jo strumno pozdravil. Kraljica je odzdravila ter smeje vozila nadalje, ampak v zmernejšem tempu.

— **Kraljica - avtomobilistka.** Znano je, da se naša mlada kraljica silno rada vozi z avtomobilom ter da najraje sama šofira. Po gutovo sila napornih poročnih svečanostih v Beogradu ter po dolgotrajni vožnji iz Beograda na Bled se je kraljica vendarle takoj prvi večer peljala proti Lescanu. Šofirala je sama vozil pa se je z njo seveda tudi kralj. Ker pa ni poznala terena, je dala pred leškim klancom avtomobilu premalo pogona ter je obticala s svojim vozom. V tistem trenutku se je pripeljala več drugih avtomobilov za njo ter so se šoferji začeli jeziti, da ne morejo nikakor dalje. Klicali so torej »Halo! Naprej!« Kraljica pa je spustila avtomobil nekoliko zadržati navzdol ter dala vozu tolik pogon, da je bliskovito premagala cestni vzpon. Pri tem pa so zadaj tičoč avtomobilisti že spredali, ko ga imajo pred seboj ter so priznali visoki šoferji pričetno ovacijo. Kraljica in kralj pa sta imela s to dogodivščino imenitno zabavo.

— **»Službene novine« in »Državni zakonik«.** Pišejo nam: Odrdba, ki jo bodo v Sloveniji prizadeti čutili le kot nesmiselno šikanjo, je ukaz notranjega ministarstva, da mora prav vsaka občina imeti naročene »Službene novine«. Ravno ker smo lojalni državljani, čutimo pravico, državno vlado opozorjati na stvar, ki morajo vzbujači upravičeno nevoljo. Naša pokrajinska uprava je napravila ministarstvu predstavko in mu skušala dopovedati, da našim občinam popolnoma zadošča naš »Uradni list«, kateri prinaša itak vse zakone in druge važne odredbe iz »Službenih novine« v slovensčini. Pa je bilo zaman, minister je vztrajal na svoji zahtevi. Gotovo mu razporedba našega »Uradnega lista« ni zadostno znana. To, kar iz »Službenih novine« ni prevezto v »Uradni list«, so sama imenovanja in druge osebnosti, ki se ne tičejo Slovenije. Kaj pa naj počno naši kmetijski župani s temi »Službenimi novinami«? Pisane so v srbohrvaščini. To bi se ne bilo prav nič hudega, nego le dobro. Naj se naši ljudje malo izvežbajo v onem narečju našega jezika, ki ga govori 11/12 prebivalstva naše države! Toda »Službene novine« so tiskane zvečine v cirilici. Kdo more zahtevati in pričakovati, da se bodo kmetijski župani in občinski možje, ki znajo čitati pač slovensko latinico — na stara leta privadili cirilici tako, da bodo v njej čitali stvari, ki povzbu niso pisane v slovensčini, četudi v neposrednem sorodnem ji narečju? In ko je naš neizogibno potreben in izvrstno urejevalni »Uradni list« v domačem pismu in narečju na razpolago! Ministrova zahteva ne pomenja nič drugega, nego nekaj davek; saj bral »Službenih novine« pri selskih občinah ne bo nihče. Tega mu tudi ni treba, ker se neprimerno lažje informira iz »Uradnega lista«. Prav je, da morajo državni uradi in štirje slovenski magistrati imeti »Službene novine«; treba jih pa ni neavtonomnim občinam. Teh je v Sloveniji 1035; »Službene novine« veljajo na leto 200 dinarjev. Torej pojde iz občinskih blagajin v Sloveniji brez vsake stvarne koristi na leto v »Službene novine« 217.000 dinarjev ali 860.000 kron. Naj se naši poslanci za zadevo zainteresirajo in skusijo še vseeno doseči preklic ukaza. Kaj drugega je v Srbiji, kjer menda nimajo ne okrugov, ne arezi, svojih »Uradnih listov« in so jim »Službene novine« edini vir zakonodaje. Mi smo pa še preje imeli provincijalni uradni list in nihče ni silil malih občin, da bi bile morale biti naročene na uradno »Wiener Zeitung«. Sploh pa bi bil zadnji čas za to, da bi se naša država omladila nekaj paralelnega, kakor je bil avstrijski »Državni zakonik«. »Službene novine« ne morejo nadomeščati zbirke zakonov, ki so jo koncem leta more vzeti v pričetno knjigo s preglednim alfabeto. Tak zakonik bi pa morale imeti potem pač vse naše občine, v slovenskem izdanju seveda. Ali ni nikogar, ki bi zamogel v Beogradu to dopovedati? Če nam je celo sovražno Avstrija omogočala informacijo o tekoči in starijši zakonodaji potom slovenske izdaje »Državnega zakonika«, vendar narodna država ne bo z nami postopala manj pripravnost?

— **Protestni šod soper nedostojno žensko modo.** »Prerod« sklicuje za petek ob pol 8. zvečer v veliko dvorano »Unions« šod proti »nesramnostim« v ljubljanski ženski modi. Odhor piše: »Ljubljancim, ki imate še kaj čuta sramežljivosti in dostojnosti, brez razlike strank, moški in ženske, pridite na šod in dvignite glas za čast našega naroda, za čast, poštenje in dostojnost žentstva, za boljšo vzgojo naše mladine!« Odlični jugoslovanski dostojanstvenik se je vrnil iz Rima s evharističnih slavnosti. Vstopil je na ljubljanski tramvaj in se peljal v franciskanski cerkev k maši. Tedaj sta vstopila z vso tudi dve gospodini, ki

»sta bili oblečeni kakor dve ciganki«. Velečastemu gospodu sta se zdeli skrajno nesramno oblečeni. »Sele 18—20 let stari, a sta izgubili vsak čut za lepoto, dober okus in dostojnost«, se je jezil cerkveni dostojanstvenik. »Prošel sem velik del Italije, pa tako nespodobne noše, kakor v Ljubljani, nisem nikjer videl!« Kolikor mi vemo, predpisuje današnja moda zopet dolga krila. Če sta bili dotični frallici modni, sta imeli dolgo krilo; če sta nosili še kratko, sta bili nemodni. Par let smo gledali kratka krilca, a nihče se ni zgražal; zdaj ko le moda uvedla zopet dolga krila, pa se razburja cerkven dostojanstvenik nad njimi? Če pa se razburja nad nemodnimi kratkimi krilci, prihaja dle leti prepozno. Gotovo je, da zaradi dveh neokusnih deklet ni smeti obsolati vsega ljubljanskega žentstva ter je protestni šod zaradi dveh neprevidevni pač odveč. Čudno je le, da mi ne vidimo nikjer takih »nesramnic«, kakršne je videl brunnski rimski romar. Videla pa jih ni niti policija, ki budno zasleduje javno pohujšanje. Mi smo dosledno proti vsem neokusnostim in pretiranostim; proti modi pisati pa je brezupno delo. Diktirata jo Pariz in Dunaj, ki tima mora parirati ves ženski svet, če noče biti smešen in če računa na moške, s katerimi se more in sme računati. Rimski romar ni tak mož, zato ga ne bo pohujšalo nikjer nobeno žentvo. Moralne komisije pa so se še prav povsod blamirale, in blamira se tudi v Ljubljani. Z vso dušo pa smo za »Prerod«, ako se potrudijo za čast naroda, za poštenje žentstva in boljšo vzgojo naše mladine. Toda za tako delo niso protestni shodi.

— **Obmejni komisariat na Rakeku nam je postal z ozirom na »Pismo iz Nemčije«, priobčeno v našem listu, popravek.** V katerem dementira poročevalčevu trditev, češ da so mu na obmejnem komisariatu delali nenotrebne stitnosti. Tozadevno smo se vsestransko informirali in ugotovili, da ne zadene g. obmejnega komisarja v tej zadevi nobena krivda. Poročevalca mora biti celo hvaležen, da je mogel nadaljevati svoje potovanje skozi našo državo, ker bi ga bil moral obmejni komisariat po strogih predpisih poslati nazaj v Trst po jugoslovanski vizum. V kolikor smo informirani, so sploh vsi gospodje pri obmejnem komisariatu zelo vrlidni napram potujočemu občinstvu. Seveda če kdo nima v redu svojih potnih listin, mora pač sam nositi posledice.

— **Rekrutovanje.** Komanda dravske divizijske oblasti je odredila, da se na razni dne 15. junija in v nedeljo, dne 18. junija 1922 ne vrši rekrutovanje. Mladinci, ki so pozvani na 15. junija in 18. junija 1922 k naboru, se dne 22. junija 1922 predstavijo rekrutni komisiji. Pričetek uradovanja ob 7. jutraj. Bogoslovci se točno ob 7. uri skupno predstavijo komisiji.

— **Prosimo vse one osebe in podjetja,** ki smo jim te dni poslali prošnje za podporo, da jih blagovolijo v kar največji meri vpoštevati, ker je stanje društva ubupno. Večje zneske bomo hvaležno objavili v časopisu. — **Odhor za akad. dan PDJA.**

— **Zahvala.** Za krasno uspehi akad. dan PDJA, ki je prinesel lep znesek 44.867 K, se tem potom »Kolu jugosl. sester« v Ljubljani za njegovo požrtvovalno sodelovanje najtopleje zahvaljujemo. Predvsem pa moramo za njih trud na tem mestu izreči svojo iskreno zahvalo g. Lindnerjevi, g. prof. Santljevi in g. Medičevi. Istotako se najsrčneje zahvaljujemo tudi onim mnogostevilnim gospodinjam, ki ne prihajajo samo na naše zabave, temveč so nam priskočile tudi pri resnem delu na pomoč. V ostale omenjamo v tej zvezi, da se vrši nabiralna akcija v Mariboru, Celju in Novem mestu v nedeljo dne 18. t. m. — **Odhor za akademski dan PDJA.**

— **Zdravilišče Dobrna pri Celju.** Dobrna je eno najlepših naših kopališč. Oddaljeno 18 km od Celja, ima redno avtomobilno zvezo iz tega mesta. Ker obeta postati tudi letošnja glavna sezona zelo živahna, se občinstvo opzarija, da se pravočasno prihlasi. — **Javno dražbo starih umetniških slik,** ki izvirajo večinoma iz umetniške zapuščine slikarja Langusa, priredi, kakor smo že večkrat poročali, lastnica gospor Golobova v soboto, dne 17. t. m. dopoldne v svoji trgovini starin na Sv. Jakoba nabrežju št. 29. Zanimanje za te umetniške slike velike vrednosti je izredno veliko. (Glej tudi oglas v današnji številki.)

— **Osnovna šola v Mostah** priredi v četrtak dne 15. junija 1922 od 8. do 18. razstavo ženskih ročnih del, risarskih in plemenitih izdelkov v šolski telovadnici. — **Vabljeni ste najvrijudneje vati!**

— **Vozni red južne in državne železnice,** veljaven od 1. junija 1922 in kolektor za leto 1922 je izšel in se dobi po vseh tobakarnah in kolporterjih časopisov v Ljubljani za ceno 3 Din.

— **Na državnem ženskem učiteljskem se vrši vpisovanje v I. letnik za šol. l. 1923—23 dne 30. junija od 9. do 12. ure.** Učence, ki so izpolnile 15. leto in dovršile meščansko šolo (nastavni razred) ali 4. razred kake srednje šole (liceja), naj prinesejo s seboj krstni list in zadnje šolsko izpričevalo.

— **Popravek.** V predelu »Zdravstven« v »Pisnu« Bolniškega zadevek v št. 129 je izostala vrsta, kar je premenilno voze zmisel. Čitaj: bi bilo edino pravilno, da se te dvignejo, izpopolnijo, izboljšajo, ne pa, da se naše poslabšajo. Poleg tega pa naj se poskusni varčevalci itd. Podčrtane izpuščene besede se važne za umevanje spisa.

— **Nesreča in nezgoda.** Juliju Vrhuncu, ključavničarskemu pomočniku iz Vodmata je pri delu padel tram na levo roko in mu je precel poškodoval. — **Rajko Vidica** iz Vovč je krava, ko ji je pokladal seno, tako močno sunila v trebuh, da se je onesvestil. — **Josip Rigič** je pri nakladanju hlobov radi mokrote hlobov spodletel in ga zadel s tako silo v obraz da mu je šel sin zoba, —

Andreju Dimcu iz Ostrožnega pri Celju je pri cepljenju drv odletelo poleno v levo oko in mu je težko poškodovalo. — **Alojzij Muzej,** posestnikov sin iz Bodeč pri Bledu se je pri sekkanju drevja nevarno vsekai v desno koleno.

— **Težka nesreča.** Jernej Kušar, tesarski pomočnik iz Pristave pri Mengšu je pomagal pri vožnji mlaja, ki so ga fantje hoteli postaviti za Telovo. Na nekem ovinku pa se je voz prevrnil in mlaj je padel Kušarju na desno nogo in mu jo popolnoma zmečkal. Težko poškodovanega so prepeljali v bolnico.

— **Nevarna poškodba.** Anton Mihevc, ključavničarski pomočnik pri Avtomobilni prometni družbi v Ljubljani je popravil avtomobil. Bencin se mu je nenadoma vnel in takoj je bil ves v plamenu. S težkimi opeklinami po obrazu, prsih in rokah so ga prepeljali v bolnico.

— **Nesreča pri delu.** Zidarju Josipu Papi je pri delu na stavbi palače Ljubljanske kreditne banke nenadoma postalo slabo in nezavesten se je zgrudil. Pri padcu je dobil občutne poškodbe po životu.

— **Z nožem.** Josip Korun je poplaval v družbi dveh prijateljev v Joškotovi gostilni v Slogradu pri Trzinu. Med drugimi pivci se je vnel prepir in trolica je mirno zapustila gostilno, hoteč se izogniti prepiru. Za njim pa je prišel neki Pekov in zahteval od Koruna, da mu vrne kapo. Ko je ta izjavil da jo nima, je Pekov potegnil nož in mu ga zasadil v desno nogo. Koruna so prepeljali v bolnico. — **Zopet žalostna posledica alkohola.**

— **Vojaški koncert** na Unionskem vrtu se vrši danes, 14. t. m. namesto v četrtak. Rom Franc. restavratr.

— **Koncert v hotelu »Tivoli«.** V četrtak, dne 15. junija t. l. od 16. do 20. igra godba Dravske divizije. Vstopnina prosta. Se priporoča Vek. Dolničar.

— **Velik vžom v Šmarju.** V trgovino Frana Pasteka v Šmarju je bilo ponoči 28. maja vžomleno. Tatovi so odnesli bogat plen. Privrželi so si vsakovrstno manufakturno blago, žensko in moško kar jim je pač prišlo pod roko. Škoda znaša 104.000 K.

M. J.:

Kralju in Kraljici miru.

I.

Najtišja zbranost dveh osi življenja:

— **Jeklena volja** pa srce prenežno —
ustvarja in ohranja svet; v brezbrežno
ta sila gre in nikdar se ne lenja.

A skoro vedno je le kopnenja
odsev, ker malo jih je, ki bi znali
vresničiti vse, kar jim ideali
pravilčijo v čar prvega zelenja.

Pa glej: zdaj pravljica je oživela
kar bilo je le pesem — je vesela
resnica, ki se zdi kot blagovest.

Od tam, kjer zemlja se nekoč kopala
je v krvi, v solzah, žarno zasijala
je luč ob združenju dveh Svitlih
Zvezd.

II.

Ti Solčni Kralj! Tvoj meč je ves v
sijaju
še, ko ga je obila volna slava,
a že je ugasnil žar, ki ga krvava
so polja izdihavala in v maju

zdaj novega življenja se dežela
ozrinja v haljo nad in cvetov belih.
Tvoj meč je v nožnici, a na veselih
Ti ličih druga zarja je vzbrstela.

Ob Tvoji strani Solčna je, Kraljica
blaginje in besed toplo čutečih!
O, srečna — v času ur miru zo-
rečih —

Vladarska ljubljena nam Ti Dvojica!
Ne mi samo, najdaljnješje države
še Vama ključje svoj srčni Ave!

ODHOD IN PRIHOD VLAKOV.

Drž. železnica.

Odhor iz Ljubljane proti Jeseni-
cam: ob 5., (nedeljski izletniški vlak),
ob 7. 11.28, 15.10, 19.03. Proti Kamni-
ku: ob 8.10. 13., (ob nedeljah), 14.30,
18.30. Na Dolenjsko ob 7.50, 12.27, 18.07
23.22 (brzovlak).

Prihod v Ljubljano s Jelenice: ob
7.40, 12.03, 16., 21.55, 23. 05. Iz Kam-
nika: ob 7.13, 11.46, 17.35, 21.25 ob ne-
deljah in praznikih). Z Dolenjskega:
ob 5.35 (brzovlak), 9.21, 14.10, 19.52.

JUŽNA ŽELEZNICA.

Odhor iz Ljubljane proti Dunaju:
ob 0.32 (brzovlak), 12.09 (brzovlak),
12.19 (tudi proti Zagrebu), 23.52 (tudi
proti Zagrebu), 6.15 (proti Beogradu),
16.10 (proti Beogradu, brzovlak), 5.40
(proti Zagrebu in Mariboru) 6.30 (proti
Mariboru), 14.18 (proti Zidanemmostu).
Proti Trstu: 5.31 (brzovlak), 5.50, 14.35,
16.55 (brzovlak), 17.46, 23.58 (brzovlak)
Proti Vrhniku: 7.45, 13.25, 18.30 23.20
(samo ob nedeljah).

Prihod v Ljubljano s Dunaja: 5.20
(brzovlak), 16.35 (brzovlak). Iz Mari-
bora: 4.10, 20.11, 21.37. Iz Beograda:
15.24 (orijentexpress), 22.59 (brzovlak),
7.32 (Zidanemmostu). Iz Trsta odnosno Ra-
keka: 0.12 (brzovlak), 7.28 (brzovlak),
10.54, 11.42, 14.21, 14.26 (brzovlak),
23.24. Z Vrhnika: 6.21, 10.21, 17.50,
21.15 (v nedeljah in praznikih).

Najnovejša poročila.

KRONANJE KRALJA IN KRALJICE.

— **Beograd, 14. junija.** (Izv.) Današnji beogradski »Novi Liste« javlja: Kronanje kralja Aleksandra se vrši dne 15. avgusta t. l. v Beogradu. Po kronanju odide kralj v samostan Žico in potem v dalmatinski Biograd, da bo maziljen po starih srbskih in hrvatskih običajih kronanja. (Priobčujemo to vest s pripombo, da dan kronanja še ne more biti popolnoma definitivno določen, kajti kralj je izrazil željo, da se udeležijo vsesokolskega zleta v Ljubljani. — Opomba uredništva.)

BODOČI ALBANSKI POSLANIK V BEOGRADU.

— **Beograd, 14. junija.** (Izv.) Albanska deputacija, ki je bila odposlana h kraljevim poročnim svečanostim, je še vedno v Beogradu. V zadnjem času so nastali med našo in albansko vlado prijateljski odnosi. Obe vladi skušate doseči popoln sporazum in naša vlada v vsakem oziru podpira tiransko vlado. Mnogo zaslug za vzpostavitev prijateljskih stikov si je pridobil vodja albanske deputacije Ali Riza Kalonja, ki sedaj vodi razna pozajanja, zadevala ekonomske položaj Albanije. V političnih in diplomatskih krogih smatralo, da postane Ali Riza Kalonja poslanik Albanije na našem dvoru. Naša in tiranska vlada želita, da nastane med nami in Albanijo trajen mir in prijateljsko razmerje.

MALA ANTANTA IN GRČIJA.

— **Atene, 14. junija.** (Izv.) Grški listi javljajo, da so predstavniki male antante na zadnji beogradski konferenci prišli do prepričanja, da mala antanta z Grčijo toliko časa ne more razpravljati o zvezi, dokler Grčija ne likvidira maloazijskega vprašanja in dokler ni popolnoma končano grško - turško vojno stanje.

— **Beograd, 14. junija.** (Izv.) Po poročilih iz Aten grški listi zadnje dneve obširno razpravljajo o vprašanju vstopa Grške v malo antanto in da je to vprašanje na beogradski konferenci zastopnikov Grčije in male antante popolnoma dozorelo. Listi Venizelosa na eni strani javljajo, da mala antanta Grčije noče sprejeti v svojo zvezo, ker se baše Francija temu upira, nasprotno pa naglašajo vladni listi, da bo vstop Grčije v malo antanto v najkrajšem času dovršeno dejstvo.

KONČNI REZULTAT VOLITEV V MADŽARSKI PARLAMENT.

— **Budimpešta, 14. junija.** (Izv.) Včeraj so bili objavljeni končni rezultati volitev v madžarski parlament. Izvoljenih je 166 zastopnikov vladnih strank, 79 zastopnikov opozicije, 25 soc. demokratov, 35 demokratov in 19 lektivistov.

— **Budimpešta, 14. junija.** (Izv.) Od 245 mandatov so vladne stranke do bile pri volitvah 166, ostale opozicijske, med temi 25 socialni demokratje. Volitve je smatrali za zaključene. Od opozicijskih je prešla Andrassy - Friedrichova stranka 13 mandatov, 8 Raszyjeva, 2 Bathanyjeva, 4 Vaszonyjeva skupina.

Borzna poročila.

— **Zagreb, 14. junija.** (Izv.) Zaključek. Deize: Curih 13.40, 13.75, Pariz 6.50, —, London 823., 326.—, Berlin 23.25, 24., Dunaj 46.50, 50., Praga 139.—, 140., Trst 3.62, 3.65, Newyork 74.—, —, Budimpešta 7.25, 7.50 Valute: dolar 69.—, 71.—

— **Curih, 14. junija.** (Izv.) Predborza. Zagreb 1.80, Berlin 1.665, Dunaj 0.028, Praga 10.037, Budimpešta 0.52, Milan 26.125, London 23.48, Pariz 46.125, Newyork 5.251.

— **Curih, 13. junija.** (Direktna Oddano ob 17.30.) Zagreb 1.799, Berlin 1.669, Milan 26.29, Praga 10.049, London 23.501, Pariz 46.349, Newyork 52.401.

— **Dunaj, 14. junija.** (Predborza.) Zagreb 58. (74), Berlin 57 (71), Praga 330 (445), Milan 820, Curih 3400, London 77500, Newyork 17200, Pariz 1570. Na današnji predborzi na Dunaju so vse tude valute znatno padle. Kot tendenca se navaja včerajšnji govor predsednika dr. Seidla v parlamentu.

— **Trst, 13. junija.** (Oddano ob 16.90.) Beograd 26.95, Berlin 6.35, Praga 38.—, London 89.55, Curih 387.—, Pariz 176.25, Newyork 19.90.

— **Milan, 13. junija.** Zagreb 6.72, Berlin 6.37, Praga 38.20, Pariz 174.25, London 89.50, Newyork 19.75, Curih 387.—

— **Praga, 13. junija.** (Oddano ob 19.10.) Beograd 72.50, Berlin 16.30, Milan 262.50, London 234.15, Curih 995.—, Pariz 460.—, Newyork 52.25.

— **Berlin, 13. junija.** (Oddano ob 10.20.) Beograd 42.5, Milan 1575.—, Praga 609.—, London 1407.3, Curih 6000.—, Pariz 27.85, Newyork 313.—

★ ★ ★

Zdravstvo.

— Sovražnosti do zdravnikov. Pišejo nam: Neverjetno je, kakšne sovražnosti do zdravnikov opažamo v našem zakonodajstvu. Jedno od teh je ožigosal že »Sl. N.« v svoji 129. št. v spisu »Bolniške zadeve«. Res nečuvano je, kako le hoče prikrajšati v dohodkih one primarije, ki imajo razsežnejšo privatno prakso. Saj opravljajo svojo bolnišnično službo istotako vestno, in ako žrtvuje delu ves ostali čas, kar prihaja le v korist državljanom, mar zaslužijo zato kazni? A še druga v nebo vpijoča krivica so jim obeta. Vsak uradnik sme že s 25 službenimi leti iti v pokoj ter dobi plačo, doklade itd., poleg tega pa lahko stopi v privatno službo (zlasti priljubljene so banke) ter prejema magari trojno in četverno plačo onih dohodkov — svobodno mu. Zdravnik (primarij) pa — in poleg nje — ki isto tako mora (po načrtu pragmatike) stopiti v pokoj s 65 letom, ne dobi do 70 leta prav nobenih dokladov — razen če ni za vsako delo nezmožen. Ako pomislimo, da primarij postane z večine šele med 35—40 letom ter torej ne doseže polne penzije, — ako pomislimo, koliko je žrtvoval za svoj dra-

gi studij, koliko je moral žrtvovati še nadalje, da je ostal na višku svoje stroke, kako naporno je deloval in kako beraško je bil za to plačan, potem je ta določba tem krutejša in tem krivičnejša. Ali res naši vodilni krogi rimajo nobene razumevanja za važnost zdravniškega stanu? Mar naši poslanci ne čutijo sramotnih teh določb ter se ne brigajo, da jih odpravijo? Od zdravniškega stanu pa pričakujemo, da po geslu »vsi za enega« složno nastopijo proti krivicam, ki zadenejo nekatere njihovih kolegov.

Društvene vesti.

— Javen shod nižjih drž. uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani bo dne 18. t. m. ob pol 10. na vrtu restavracije »Novi svet« na Gosposvetski cesti v Ljubljani. Dnevni red: Zvišanje dnevnice, redukcija drž. cestarin, prevedba v dinarsko plačo pomožnih uslužbencev. Na shod so vabljivi poslanci vseh tujakih političnih strank.

— Društvo »Vodniki« v Zg. Siški priredi vrtno veselico v nedeljo, dne 18. t. m. v gostilni pri Kamnitni mizi v Zgornji Siški. Začetek ob 4. popoldne z bogatim sporedom. Ples se vrši na velikem odru primorskega sistema. Vabite se k obilni udeležbi. (Za to dru-

štvo velja ista pripomba, kakor za kamniški »Sokol«. Uredništvo.)

— O. Z. javnih namestencev in upokojencev ima nujno sejo širšega odbora v soboto, 17. t. m. ob 20. v občinskem lokalu. Dnevni red: Čitanje zapisnikov zadnjih dveh sej in obč. zbora, poročilo tajnikovo, volitev pravovarnostnega odbora in odbora za sestavo selnega poslovnika, slučajnosti. Vsi! Predsedstvo.

— Občeslovensko obrtno društvo v Celju. Redni občni zbor se je vršil v nedeljo, dne 11. t. m. ob ekornimi udeležbi, a živahnem sodelovanju navzočih članov. Sklepano se je med drugim o proslavi društvene 30letnice in razpravljal o volitvah v oblastno skupščino. — Popoldne istega dne je priredilo društvo domačo zabavo pri »Grenadirju«, ki je potekla zelo animirano. — Za obrtno razstavo meseca avgusta so vse predpriprave v popolnem teku. Želi se samo, da bi obrtniki raznih kategorij pravočasno in še v večjem številu prijavili svojo sodelovanje pri razstavi.

Pozvedbe.

— Zgubila se je ročna torbica z damsko uro 13. t. m. od pol 8. do tri četrt na 8. od Tribuca do tobačne tovarne. Pošten naj-

ditelj se naproša, da jo odda v upravnistvo »Slov. Naroda«.

— Večja vsota denarja se je izgubila od Sevnika na Starem trgu do magistrata. Pošten najditelj naj ga odda v upravnistvo »Slov. Naroda« proti nagradi 1000 K.

— Na razstavi psov na sejmšču se je zgubila ali je bila odvedena psica volčje pasme. Sliši na ime »Centa«. Komu je o tem kaj znano, naj blagovoli sporočiti g. Rusu, Grosuplje.

Darila.

Uprava našega lista je prejela za »Jugoslovensko Matice«: Ob priliki krsta v rodbini Tuič se je v krogu Idrjčanov nabralo 165 Din. in 11 Lir. — Srčna hvala!

Razne stvari!

• Koliko je veljalo odkritje Amerike. Nemškega pisatelja Feldehansa je dolgo zanimalo to vprašanje. Začel ga je raziskovati in slednjič spisal debelo knjigo z naslovom: Koliko je Španija izdala za odkritje Amerike? V kompliciranih računih je spremenil vsoto, ki jo je stala ekspedicijska Krištofa Kolumba, v dolarsko vrednost letošnjega leta. Skupna vsota znaša 7250 dolarjev. Največji del te vsote je dala španska kra-

ljica Izabela, ki je zastavila svoje dragulje, da jo je mogla izplačati. Feldehans, ki je v to svrhu preiskal v Genovi zapiske Krištofa Kolumba, je zračunal na 320 dolarjev znesek, ki ga je dobil pri tem veliki mož za svoje potovanje. Kapetana obeh drugih ladij sta prejela po 180 dolarjev in vsak mor. nar po 29 dolarjev. — B.

Antiseptično, čisteče, osvežujoče, oživljujoče in krepkajoče delu je lekarnarja Feller prijetno dišeč »Elsafluide«, mnogo močnejši in boljše kakor francosko žganje za drune ne rok, nog hrbta in celega telesa kakor tudi kot kosmetikum za negovanje kože, las in ust, skoz 25 let priljubljen. 3 dvojnate steklenice ali 1špeciialno steklenico z zamo- tom in poštino za 72 kron pošilja Eugen V. Feller, Stubica donja Elsatrg 238. Hrovaško. de

Glavni urednik:
RATO PUSTOSLEMEK.
Odgovorni urednik:
IVAN PODRŽAJ.

POSILANO.*)

Kmečki fond.

Med raznimi računi v Jadranski banki sem našel na račun, naslovljen: »Kmečki fond, v roke g. dr. Gregorja Žerjave, Ljubljana«.

V zvezi s tem računom obstoji še neurejena terjatev Jadranske banke proti neki firmi v Mariboru.

Ker je račun bil vođen pod realnim imenom in ne pod fiktivnim a la Marković-Lavrič, mislim, da utegne biti stvar v redu. Glavni podatki, ki sem jih o omenjenem računu mogel dobiti, se nahajajo v sledečem zapisniku, sestavljenem 25. januarja 1922 v Jadranski banki v Ljubljani z gospodom Miroslavom Pogorelcem, tedanjim centralnim ravnateljem »Balkana d. d.« v Ljubljani. G. Pogorelec je pred pričami izjavil med drugim sledeče:

»V drugi polovici l. 1919 sporočeno mi je bilo od bivšega ravnatelja Jadranske banke g. A. Praprotnika, da pride iz Maribora od tvrdke Kokoschinegg na »Balkan« - Ljubljana 1 vagon manufakture. Ta vagon naj začasno vskladiščimo in čakamo nadaljnjih dispozicij. Ko je vagon prispel, sporočeno nam je bilo od g. ravnatelja A. Praprotnika, da naj to manufakturno blago po najboljši ceni v komisiji prodamo, denar pa naj držimo na dispozicijo imenovanega.

*) Za ta spis uredništvo ne odgovarja.

Vsled slabe kakovosti blaga se nam je posrečilo isto prodati šele v prvi polovici l. 1920. Ko smo vpisali gosp. ravnatelju Praprotniku obračun, naročil nam je isti, da naj izkupiček po odbitku naših stroškov ter komisijske provizije v iznosu K 189.018-75 nakažemo Jadranski banki, tu, v dobro Kmečkega fonda.

Kakor smo iz premišljevanja g. ravnatelja Praprotnika mogli spoznati, izbral je ime tega konta namenoma. Ker sem domneval, da mora imeti cela stvar politično ozadje, izjavil sem napram ravnatelju Praprotniku z ozirom na njemu nasprotno politično mišljenje nekaterih naših knjigovodstvenih uradnikov in z ozirom na to, da ne bi prišli na glas, češ da stojimo v službi kake politične stranke, da je najbolje, če se denar pri naši blagajni dvigne.

Domnevam iz predležečega našega dopisa na Jadransko banko z dne 7. septembra 1920, da je g. ravnatelj A. Praprotnik dovolil neki politični stranki kredit v višini gornjega izkupička, še predno je bil znesek od nas nakazan Jadranski banki in da je torej ta znesek služil v kritje odprtega kredita.

Jadranska banka je najbrže ob polletnem zaključku poslala izvešček tek. računa »Kmečki fond« nam z zahtevu, da naj ga krijemo. Ker je bila zadeva g. podravnatelju Štruceju znana, je najbrže on dal knjigovodstvu nalog, da naj se krije dolg »Kmečkega fonda« iz našega dobroimetja pri Jadranski banki, kar se je tudi izvršilo.

Pozneje sem slišal od neke osebe, katere se več ne spominjam — morebiti je bil to gosp. Kokoschinegg sam —, da je bila zadeva z manufakturno sledeča: G. Kokoschinegg je izposloval ravnatelj Praprotnik po dr. Žerjavu dovoljenje za izvoz 10 vagonov jaje in sicer na naše ime. V rekonpenzacijo za te izvoznice pa je dal g. Kokoschinegg ome-njeni vagon manufakture na razpolago Jugosl. Dem. stranki. Baje je bil prvotno ta vagon namenjen za državno oblačil-nico v Srbiji. Zakaj pa se je vagon zadržal tu, ne vem. Podrobnosti se ne vem več spominjati in tudi ne morem jamčiti za istinitost teh zadnjih izpovedb, mislim pa, da mi je ravnatelj Praprotnik, ko je prišla manufakturna k nam, sam rekel, da bo ta vagon ekspediran v Beograd.

V svoji patološki zlobi sem zapazil, da predmetne izvoznice izvirajo iz one zlate izvozničarske dobe, ko je v Beogradu ad-ministroval g. dr. Kramer.

Prosim interesirano gospodo, na prvem mestu g. dr. Žerjave, na katerega glasi račun, za podrobnejša pojasnila, da bom mogel s firmo urediti gornjo terjatev.

Ljubljana, 14. junija 1922.

Čiro Kamenarović,
ravnatelj Jadranske banke.

Kupim

vsako množino borovih in smrekovih brzojavnih drogov, dolžina od 8 m naprej, posekani ali stojči z navedbo postaje. Pismene ponudbe pod »Bor 4449« na upravo Slov. Nar. 4449

Vdova

Inteligentna, simpatična, vajena vseh hišnih del, želi službo pri mali obitelji ali gospe. Ponudbe pod »Zanesljiva 4431« na upravo Slov. Naroda. 4431

Korespondent (ka)

se sprejme v stalno dobro službo v mestu na Gorenjskem. Zahteva se brezpogojno hitro stenografiranje in strojepisje, znanje slovensčine in nemščine, prednost ima znanje italijanščine. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtev glede plače na upravo Slov. Naroda pod »Izvoz 1001/4338«.

Vizitke in kuverte priporoča

Narodna tiskarna v Ljubljani.

Inserirajte v Slov. Narodul

Šivilja

sprejme dolo dom ali pride tudi v hišo. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 4438

Pisalni stroj

»Mercedes-2« dobro ohranjen, se pro-ja. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 4450

Uradnica

išče za takoj ali s 1. julijem nemoblo-vano sobo proti dobremu plačilu. Po-nudbe na uprav. Slov. Naroda pod »Soba št. 1315/4453«.

Prodajalec

boljša moč (modne in galanterijske stroke ima prednost) se takoj sprejme na vodilno mesto v večji manufakturni in modno trgovino v mestu na Štajerskem. Ponudbe pod »Prihodnjost/4410« na uprav. Slov. Naroda. 4410

Steznike (moderce)

po životni meri priporoča ANA HUTTER, Dunajska c. 6/II poleg lekarne Piccoli. 2130

Posestvo

v bližnji okolici Ljubljane, če možno s koncesijo za gostilno, se kupi. Cena okrog 600.000 kron. Frane Babojski Tacen št. 54, p. št. Vid nad Ljubljano.

Mesečno sobo

za takoj ali s 1. julijem brez otok, ob-čez dan zaposlena. Nagra a 200 Din Ponudbe pod »Nada«, pošno ležeče. Ljubljana. 4437

Narodna noša

svilena in ba. Zunanost: telovnik se prod. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 4436

Kolarski pomočnik

prevzema moč išče službe. Ponudbe na: Ignacij Mostar, Ročica 16, Ljubljana. 4441

K 1000 nagrade

kdor mi presrbi nemoblovan ali me-blovanu sobo z dvema posteljama. Po-nudbe pod »Mira/4451«.

Na prodaj

lepo posestvo z gostino in eno brez gostilne na Dolenskem. Kraina posesta, gostilne, trgovine, žage, mlini hiše. Obrnite se k »Karel Broomika Celje, Dolgopolje 1. 4434

Spretni sodarji

se pod ugodnimi pogoji iščejo za takojšnji nastop v tržno de-lo. Pismene ponudbe na: Anjo Jugoslovensko petrol-jako d. d. Zagreb, Stroussmay-crova ulica 6. 4460

50 krojačic

za možke perle se sprejme takoj. Pla-čilo od kasa, stanovanje osigurano. Po-nudbe na: M. Komisar, tvernica ruble, Karlovac. 4208

Žrgovska oprava

z vsem inventarjem, blago po lastni ceni, se prod. Istotam se prod. lovška puška. Vpra-se pri Ivanki Plis Skofja Loka št. 33. 4422

Štedilnik in motor

200 voltov, 2 HP prod. Fran Kufec Selenburgova ul. 3. 4461

Nerazdrto stelaže in pudelni

so na prodaj pri tvrdki Franc K. Soman. Nadalnja poštnila se dovažajo v detajlni trgovini tvrdke na Mestnem trgu št. 25. 4463

Razno perilo

za dame, gospode in deca priporoča tvrdka A. & E. Skaberné Ljubljana Mestni trg 10

Meblirano sobo

1. če bančna uradnica, če možno s hrano Ponudbe pod »Banka 4419« na upravo Slov. Naroda. 4419

Dober prodajalec

se sprejme v veliko manufakturno trgovino. Po-nudbe p št. 59. Ljubljana.

Otroški voziček

za ležanje ali sedenje, dobro ohranjen se proda na Dregu št. 2. II. nad-siroplje. 4411

Majhno, dobro idočo gostilno

iščem na rač. n ali v najem v mestu ali predmestju. Ponudbe pod »Dobro idoča 44 4« na upravo Slov. Naroda. 4454

Prodajo se

lepa ročna dela ter damsko obleke po nizki ceni. — Blci Weissova cesta 21.

Ženitna ponudba.

Čevljar, 29 leten, se želi seznaniti v svrhu ženitve z mladenko ali vdovo od 20—30 let staro, s hišico ali nekaj premoženja, tudi z otrokom. Le resne ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Čevljar 4439«.

Koruzni zdrob

(šrot za kofle) K 12-50, moka sveža K 13-50, otrobi K 4-80 ima v zalogi in dostavlja v Ljubljani na dom l. & j. Rojč, Moite, telefon 250. 4452

Soba

8 min. od gl. pošte, z elek. lučjo, se odda čez poštice boljši osebi. Ponudbe pod »Soba/4435« na uprav. Slov. Naroda. 4435

Kemična tovarna

z dobro uvedenimi plod. nosnimi izdelki ustanovi v SHS podružnico. Tovarne s 1:50 do 500 m² poslojpa in parnim ko-tilom (vodna sila bila bi dovoljna, a ne pogojna), ležeče v obližju železne pro-ge — na prodaj ali v najem — bodisi tudi deloma ali pa za združnje, naj pošljete ponudbe na upravo Slov. Nar. pod znakom F. Z. št. 4446. 4446

Dobro nagrado

dam tistemu, ki mi presrbi meblvano sobo, event. skupaj s kako gospodično ali družino za takoj. Ponudbe na naslov: Anica Vrstovšek, Resljeva c. 13, II.

Družabnik

za povečanje brezkonkurenčne industrije na 1466. Ponudbe pod »Brezkonkurenč-nost 4455« na upravo Slov. Nar. 4455

Pozor pred nakupom bakrene žice!

Ker se dogajajo pri elektrani Zagradec številne tatvine bakrene žice, prosimo, naj se ta ne kupuje od sumljivih ljudi, temveč naj se taka ljudi takoj prijavi policiji ali orožništvu. Kdor tatu zasledi, dobi nagrado K 10.000.

Elektrarna Zagradec v Višnji gori.

Perfektion korespondent

z večletno prakso, več slovenskega in nemškega jezika ter strojepisja, se pod zelo ugodnimi pogoji sprejme. Starost nad 27 let. Vstop čimprej ali najkas-neje 1. avgusta. Reflektira se samo na prvo moč. Ponudbe: Maribor, poštni predal 34. 4455

Dva manufakturnista

dobra prodajalca, zmožna slovenskega in nemškega jezika ter aranžiranja iz-ložbe, se pod zelo ugodnimi pogoji sprejmeta. Reflektira se samo na prve moči. Ponudbe: Maribor, poštni predal 34. 4455

Deklica

pridna in poštena, v slvanju precej iz-určena, želi izpopolnitve v krojenju pri samostojni krojačici. Pogoji po dogo-voru. Ponudbe pod »Krojačica/4456« na uprav. Slov. Naroda. 4456

Proda se klavir

in mlad pti. Kolodvorska ul. 7. 4434

SLOVENSKA BANKA

centrala v Ljubljani v lastni palači Stritarjeva ulica 9.

Podružnice:

Ljubljana, Dolnja Lendava, Novi Sad, Ekspozitura Vrhnika.

Dolžniška glavniica K 30.000.000—

Rezervni fond K 5.000.000—

Obreštuje

najugodnejše vlogo na knji-žice in v tekočem računu.

In izvršuje

vse bančne posle pod najkvalitetnejšimi pogoji.

Zahtevajte povsod **CHARTREUSE** tvrdke M. Druškovič in drug Maribor, družba z o. z. Koroška ces. 39

Vreče za oglje
velike in močne, v večji množini, se prodajo po nizki ceni. — Ponudbe pod „Vreče za oglje“ poštno ležeče, Ljubljana. 4393

Hrastove deske
30, 34, 40, 60 mm večje množino se prodaja, suh les.

Oglje
prima, večjo množino stalno dobavljivo, franko vagon.

Trgovci in skladiščniki
kavcije zmožen, lahko rodbina z dvema večjima otrokoma, prosto stanovanje za obratovanje večjega skladišča na postaji, se išče. Cenj. ponudbe za vse na upr. Slov. Nar. pod Dolenjsko. 4399

Za restavracije, kavarne!
Lep električen pianino
na prodaj. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4356

Trgovski lokal
na prometnem kraju v Ljubljani, prazen ali dobro vpeljan za specerijsko ali gantarjsko trgovino, tudi na deželi ni izključeno, se išče. Posredovalec dobi naznajo. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod „Dobro vpeljan/4418“. 4418

Slike z naše rivijere.
Spisal Ivan Podržaj.
Cena 3 Din.
Dobiva se v „Narodni knjigarni“ in drugod.

Jšče se gostilna

v najem v prometnem kraju pod ugodnimi pogoji. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4378



zvršujem ugleševanja ter popravila glasovirjev in harmonijev specialno strokovno, točno in ceno.

I. jugoslov. tovarna „Tribuna“
Ljubljana, Karlovska cesta 4, Zvonarska ul. 1
priporoča otroške vozičke in dvokolesa raznih modelov. Sprejemajo se tudi popravila.
Prodajalna: Stari trg 28.

Trstije za strope
izdeluje in prodaja na debelo in drobno po najnižjih cenah. Pri večjih množinah znaten popust. — Anton Steiner, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo. 2128

Kompanjon
z 250 do 500.000 K se išče za ustanovitve nove manufakturne trgovine v središču večjega mesta Slovenije. Jaz imam lokal na prometnem mestu, del kapitala in polno strokovno izobrazbo. Ponudbe naj se vpošljejo pod „1000-4347“ na upravo Slov. Naroda. 4347

Pravno sobo
išče življa, ki je čez dan malo doma. Šla bi eventualno tudi kot sestanovalka. Ponudbe se prosijo pod „Pravno“ na upr. Slov. Naroda. 4363

Vinski trgovci pozor!
Posojilnica pri Sv. Barbari v Halozah proda 25. t. m. najvišjemu ponudniku svoje hrame in posestvo. Vse skupaj leži ob veliki cesti ter ima radi velike kleti s cementnimi in lesenimi sodi posebno vrednost za vinske trgovce. 4462

Absolvent državne trgovske šole

v Ljubljani, kateri prevzame pozneje doma gospodarstvo, želi vstopiti v prakso v kako tovarno, v engros in detail trgovino ali na večje posestvo, v mestu ali na deželi, da se priučiti gospodarstvu. Ponudbe z navedbo pogojev pod „Gospodarstvo 4395“ na upravo Slovensk. Naroda. 4395

Pozor! Tapetiranje otroških vozičkov - avtomobilov
po najnižjih dnevnih cenah. Izdelujem tudi vsakovrstne konjske opreme. A VINCEK, Glince štev. 90 pri Ljubljani. 3812

Največja izbira
različnih pletenij, m. jic, nogavic in rokavic pri tvrdki
A. & E. Skabernè Ljubljana, Mestni trg 18

Mahagonijeva jedilnica
elegančna, nova, se vsled selitve primerno proda. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4052

Gugalne že
(Hängematten) mreže za otroške postelje nudi v veliki izbiri Ivan M. Adamič, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31. — Telefon 441. 4075

Kupi se
ali vzame v najem trgovina ali pri meren lokal za trgovino z mešaním blagom v Ljubljani ali v okolici Ljubljane. Tudi na deželi ni izključeno s stanovanjem. Ponudbe pod „Trgovina 4150“ na upravo Slov. Naroda. 4150

Lepa vila
na Bledu, z razkošnim parkom in obsežnim gozdom ter jezerskimi pravci na prodaj. Pojasnila daje dr. Mirko Triller, odvetnik v Radovljici.

Hlude
smrekove, borove, hrastove in druge, nadalje trame, deske in drva kupuje v vsaki množini Lavrenčič & Co. Ljubljana, Dunajska ces. 47. 4403

Naznanilo.

P. n. občinstvu vljudno naznanjam, da opustim z današnjim dnevom restavracijo hotela „Union“ v Mariboru in prevzamem 15. t. m.

kolodvorsko restavracijo na držav. kolodvoru v Zagrebu.

Zahvaljujem se tem potom vsem cenjenim gostom ter se pri eventualnem posetu Zagreba najtopleje priporočam. 4459

Laneni firnež la. holandski, terpetinovo olje francosko in severno, cinkovo belilo (Peterswalder Kronenzinkweiss) Lake za vso industrijo in trgovino

nudi
Moster, tvornica laka d. d. Zagreb,
Mesnička ul. 13.
Zagrebački zbor: Industrijski paviljon 198.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog
vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo vporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

la čehoslovaški in angleški koks za lvarne in domačo vporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. Ljubljana, Miklošičeva c. 15/II.

Vabilo na subskripcijo novih delnic „DRAVE“

lesne delniške družbe, Maribor.

Redni občni zbor naše družbe je sklenil dne 27. maja t. l. povišati delniško glavnico

od K 10.000.000.— na K 15.000.000.—

z izdajo

10.000 novih delnic po K 500.— nom.

pod sledečimi pogoji:

- 1.) Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi štirih starih delnic eno novo a K 580.— prištevisi 5% obresti od nominalne K 500 od 1. januarja 1922 do dneva vplačila.
 - 2.) Novi delničarji dobe delnice po kurzu K 780.—, prištevisi 5% obresti od nominalne K 500.— od 1. januarja 1922 do dneva vplačila.
 - 3.) Delnice tretje emisije participirajo na čistem dobičku za leto 1922.
 - 4.) Delnice se bodo izdajale po 25 komadov skupno in se bodo izročile podpisovalcem proti vrnitvi začasnega potrdila v približno 2 mesecih po končani subskripciji.
 - 5.) Repaticijo delnic za nove delničarje si pridržuje upravni svet do 5. julija 1922.
 - 6.) Po preteku tega roka se bo povrnila vplačana protivrednost za nedodeljene delnice.
- a) Ljubljanski kreditni banki, v Ljubljani,
b) Ljubljanski kreditni banki v Mariboru,
c) Trgovski banki d. d. v Ljubljani,

- d) Trgovski banki, d. d. Ljubljana, podr. v Mariboru,
- e) Centralni banki d. d. Zagreb, podr. v Mariboru,
- f) „Dravi“ lesni industrijski delniški družbi v Mariboru, Aleksandrova cesta štev. 51.

Naša družba se je v dveh letih svojega obstoja izredno razvila, tako da sicer visoka delniška glavnica nikakor ne more več zadoščati. Ker je popraševanje po izdelkih naše tovarne za upognjeno pobištvo z Zbelovem vedno večje, tako da komaj zadoščamo naročilom, moramo tovarno primerno razširiti. Delni znesek povišane glavnice se bo vporabil za nadaljno moderno ureditev našega podjetja v Mariboru, kjer smo vpeljali strojno in stavbeno mizarstvo. Prepričani smo, da bomo tudi l. 1922 zaključili z lepim čistim dobičkom, ki bo čisti dobiček l. 1921 v znesku K 1.738.270.83 še izdatno presegal.

Sloves, ki ga uživajo naši izdelki in sploh naša družba, si hočemo tudi v bodoče ohraniti.

V Mariboru, dne 1. junija 1922.

Upravni svet „DRAVE“ lesne industrijske delniške družbe Maribor.

KOLESA

avtomobili, deli in oprema,
pnevmatika

najceneje

J. GOREC

Ljubljana, Gosposvetska o. 14.
Garaža. Delavnica.

Knjigovodkinja

izurjena, večša samostojne slovenske in
nemške korespondence, se sprejme.
Oferte poslati pod »St. 17« na uprav-
ništvo Slovenskega Naroda. 3507

Delavnica in stavbišče

se ceno proda. Naslov pove uprava
Slov. Naroda. 4331

Proda se:

pet vagonov lepega, sladkega rdečega
brinja, pol vagona naftalina su-
vega in 50 hl močan viški sod. Na-
slov pove F. Cvek, Kamnik. 4430

Prostovoljna javna dražba

starih umetniških slik,
kakor del Feuerbacha, Defreggerja, Rubensove šole, potujočih ita-
lijanskih umetnikov prejšnjih stoletij, Langusa itd., se priredi dne
17. junija 1922. ob 10. uri dopoldne v trgovini starin, Ljubljana
Sv. Jakoba narežje št. 29.
4447

Marija Golob.

Naznanilo.

Ivan Ogorelec, ustanovitelj tvrdke F. P. Vidic & Komp. leta 1888,
naznanja, da je izstopil iz te tvrdke.
V družbi z gosp. J. Kalmusom, tovarna glinastih peči in štedilnikov,
bodeva vodila pod tvrdko

KALMUS & OGORELEC

trgovino s pečmi in glinastimi
izdelki.

Posebno opozarjajo, da bodeva imela vedno v zalogi izborne patentovane
litzrove peči, special. pokovske plošče, ploščice za obložitev sten itd.

Kalmus & Ogorelec.

Pisarna: Dunajska cesta št. 14.



Klaviirje

ugledne in popravljene
soliše in lesne
tor gre tudi na
deležo.
Ljubljana
Tržiča c. 43

Feliks Povše

Agilne zastopnike

sprejme pod ugodnimi pogoji glavno za-
stopstvo L'Union, Francoske zavarov-
valne družbe v Parizu. Zastavna pisarna
Ljubljana, Sv. Petra cesta 33. 4414

Stanovanje

v novi zgradbi 1800m. Ponudbe pod
Stanovanje F. D. 4387 na upravo Slov.
Naroda. 4387

Pletiljke

dobro izurjene, pod ugodnimi pogoji
sprejemam takoj. Stanovanje v hiši, dru-
go po dogovoru! Pletiljke Gini
Vajt, Kranj. 4423

V trgovini O. Bernatovič Mestni trg 5

se dobe že po jako nizki ceni:

moške obleke	od 160 Din naprej
raglani	od 250 Din naprej
moške hlače	od 80 Din naprej
damski plašči	od 150 Din naprej
damski kostumi	od 180 Din naprej
damske modne obleke	od 200 Din naprej
damska krila	od 60 Din naprej
in bluze	od 30 Din naprej

Spomladne novosti vedno v zalogi.

Prvovrstno specijalno

angleško in češko sukno, modne
in športne obleke, pelerine, po-
vršnike, raglane, dežne plašče,
perilo itd., priporoča tvrdka

Drago Schwab

(preje Schwab & Bizjak)

Ljubljana.

Pod Narodno kavarano. Dvorni trg 3.



Zaloga klavirjev in pianinov

najboljših tovarov Bösendorfer, Czapska, Ehrbar,
Möhl, Schweighofer, Original Stingl itd.
Tudi na obroke.

Jerica Hubad, rqi. Dolenc, Ljubljana, Hiltnerjeva ul. 5.

F. Debeljak (preje A. Rasberger) Ljubljana, Sodna ul. 5.

V Sloveniji največja zaloga gramofonov, orkestrionov na elektriko
in utež, gramofonskih plošč, igel, peres, zvočnic in vseh gramo-
fonskih delov. Interesantom se igra v trgovini vsak čas brezplačno.
Koračnice, valčki, polke, orkestralna glasba opere, operete. Sve-
tovnoslavni solisti itd. itd.

Genik brezplačno.

Zaupljivim kupcem tudi na obroke. 4461

Pozor!

Slavna gasilna društva, občine in interesenti!
Na Zagrebačkom zboru od 17. VI. do 4. VII.
bodem imel na zboru v poslovnici in pri »Exeditu« izložene:

Bencinmotorne brizgalnice (Mirna in Ponikve)
vozne 4 kolesne, dvokolesne in ročne brizgal-
nice, cevi, pasove, sekirice, lestve in druge ga-
silne predmete.

Pri tej priliki bode javna poskušnja

moderne avtomobilne bencinmotorne brizgalnice tvrdke Konrad
Rosenbauer za mesto Zagreb.

Dan poskušnje brzojavno oznamim v tem časopisu. Ne pozabite
ob priliki me posetiti!

FRAN SAMSA, Zagreb Gunduličeva ulica 23.

Svileni klobuki čepice in slamniki

najnovih oblik v veliki izbiri po znano nizki ceni.

Modni salon Stuchly - Maške

Židovska ulica št. 3.

Sprejemajo se vsakovrstna popravila. — Zalni klobuki vedno v zalogi

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

POZIV

k subskripciji novih delnic XII. emisije.

S sklepom občnega zbora delničarjev od dne 24. aprila 1922 k temu pooblaščen upravni svet Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani je sklenil pro-
vesti zvišanje delniške glavnice

od K 50,000.000.— na K 80,000.000.—

z izdajo

75.000 novih delnic po K 400.— nom.

pod sledečimi pogoji:

- 1.) Dosedanjim delničarjem pripada pravica subskribirati na podlagi 5 starih 2 novi delnici po tečaju K 650.— tel quel. Odlomki delnic se ne vpoštevajo.
- 2.) Novi delničarji morejo subskribirati delnice po tečaju K 850.— tel quel. Reparticija teh delnic je pridržana upravnemu svetu. Za nedodeljene delnice se vplačila vrnejo do 31. julija t. l.
- 3.) Protivrednost subskribiranih delnic je vplačati takoj pri subskripciji.
- 4.) Subskripcija se vrši od 15. do 30. junija 1922.
- 5.) Kot subskripcijska mesta so določena:
 - a) Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani in njene podružnice v Brežicah, Celju, Gorici Kranju, Mariboru, Metkoviću, Novem Sadu, Ptuju, Sarajevu, Splitu in Trstu.
 - b) Hrv. Slav. zemaljska hipotekarna banka v Zagrebu.
 - c) Beogradska združena banka v Beogradu, Hotel Moskva.
 - d) Živnostenska banka, Filiala Wien na Dunaju.
 - e) Živnostenska banka v Pragi.
- 6.) Nove delnice so deležne dobička za drugo polovico leta 1922, opremljene s polkuponom št. 22 in se izročijo subskribentom proti vrnitvi začasnih potrdil do konca 1. 1922.
- 7.) Ažijaki kurzni dobiček se dodeli po pokritju izdajnih stroškov in pristojbin pokojninskemu in stavbenemu rezervnemu fondu banke.
- 8.) Uspeh emisije je zjamčen po garancnem sindikatu.

V LJUBLJANI, dne 7. junija 1922.

Upravni svet.